

Fremsat den 26. marts 2025 af kirkeministeren (Morten Dahlin)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om trossamfund uden for folkekirken

(Ny anerkendelsesbetingelse om religiøse forkyndere på den nationale sanktionsliste, skærpet oplysningspligt om udenlandsk finansiering af forkyndere, mulighed for pålæg om brug af eksternt revisor, prøve i dansk familieret, frihed og folkestyre for vielsesforrettere og præcisering af krav til anerkendte trossamfund og menigheder m.v.)

§ 1

I lov nr. 1533 af 19. december 2017 om trossamfund uden for folkekirken, som ændret ved lov nr. 2390 af 14. december 2021, lov nr. 747 af 13. juni 2023, lov nr. 1789 af 28. december 2023 og § 1 i lov nr. 1679 af 30. december 2024, foretages følgende ændringer:

1. Lovens *titel* affattes således:

**»Lov om trossamfund uden for folkekirken
(trossamfundsloven)«**

2. I § 7, *stk. 1, nr. 1*, udgår »og«.

3. I § 7, *stk. 1, nr. 2*, ændres »lov.« til: »lov, og«.

4. I § 7, *stk. 1*, indsættes som *nr. 3*:

»3) ikke faciliterer prædikener eller taler afholdt af personer, der på tidspunktet for faciliteringen er optaget på den nationale sanktionsliste over udenlandske religiøse forkyndere.«

5. I § 7, *stk. 2, nr. 3*, indsættes efter »vedtægter«: », herunder bestemmelser om ind- og udmeldelse«.

6. I § 7, *stk. 2, nr. 7*, indsættes efter »revideret«: »eller reviewet«.

7. § 8, *stk. 1*, affattes således:

»Et trossamfund, der omfatter flere menigheder, kan anmode om, at anerkendelsen også omfatter disse. Anmodningen skal indeholde følgende oplysninger:

- 1) Navn og hjemsted for menigheden.
- 2) Antal myndige medlemmer af menigheden.
- 3) Menighedens vedtægter, herunder bestemmelser om ind- og udmeldelse.

- 4) Navn og adresse på den kontaktperson, der er ansvarlig for menigheden i forhold til Trossamfundsregistret.
- 5) Det seneste årsregnskab, som skal være revideret eller reviewet og give et retvisende billede af menighedens økonomiske forhold.
- 6) Dokumentation for, at trossamfundet ønsker, at menigheden er omfattet af trossamfundets anerkendelse.
- 7) Dokumentation for, at menigheden ønsker at være omfattet af trossamfundets anerkendelse.«

8. I § 8, *stk. 2*, udgår »forsamlinger og kredse m.v.«.

9. I § 8, *stk. 2*, ændres »den betingelse, der er anført i § 7, stk. 1, nr. 2« til: »de betingelser, der er anført i § 7, stk. 1, nr. 2 og 3«.

10. I § 8, *stk. 3*, udgår »forsamlinger og kredse m.v.«.

11. I § 9 ændres »trossamfunds« til: »trossamfunds og en menigheds«.

12. I § 10 indsættes som *stk. 2 og 3*:

»*Stk. 2.* Anerkendelsen af en menighed omfattet af et trossamfunds anerkendelse ophører, hvis menigheden eller trossamfundet anmoder herom, eller hvis menighedens eller trossamfundets anerkendelse tilbagekaldes, jf. § 22.

Stk. 3. Kirkeministeren fastsætter regler om, hvilken dokumentation for beslutningen om ophør af anerkendelsen, jf. stk. 1 og 2, der skal fremsendes sammen med anmodningen om ophør.«

13. I § 15, *stk. 1*, ændres »trossamfund« til: »trossamfund eller en menighed«.

14. I § 15, *stk. 1 og 3*, og § 19, *stk. 1, nr. 1 og 2*, ændres »trossamfundet« til: »trossamfundet eller menigheden«.

15. I § 17, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »bemyndigelsen«: »enten«, og efter »kursus« indsættes: »eller består en skriftlig prøve«.

16. I § 17, stk. 1, 3. pkt., indsættes efter »kurset«: »eller at aflægge prøven«.

17. I § 17, stk. 2, indsættes efter »Kurset«: »og prøven«.

18. I § 17 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Kirkeministeren fastsætter regler om prøven, herunder regler om ansøgningsprocedure, betingelser og vilkår for lovligt forfald, regnskab og opkrævning af gebyr, udstedelse af prøvebevis og betingelser for fritagelse fra prøven.«

19. I § 19, stk. 2, indsættes efter »kursus«: »eller prøve«.

20. I § 20, stk. 1, ændres »nr. 1-4« til: »nr. 1, 3 og 4«.

21. I § 20 indsættes efter stk. 1 som nye stykker:

»*Stk. 2.* En menighed anerkendt efter § 8 skal meddele oplysninger til Trossamfundsregistret om ændringer i de forhold, der er anført i § 8, stk. 1, nr. 1, 3 og 4.

Stk. 3. Et anerkendt trossamfund og menighed skal hvert år meddele oplysninger til Trossamfundsregistret om antallet af myndige medlemmer pr. 1. januar, der enten har fast bopæl i Danmark eller dansk indfødsret. Kirkeministeren fastsætter fristen herfor.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 4.

22. I § 20, stk. 2, der bliver stk. 4, ændres »trossamfund« til: »trossamfund eller menigheder«, og »trossamfunds« til: »trossamfunds eller en menigheds«.

23. § 21, stk. 1, ophæves, og i stedet indsættes:

»Et anerkendt trossamfund og menighed skal hvert år udarbejde og indberette det seneste årsregnskab og oplysninger om donationer til Trossamfundsregistret. Årsregnskabet og oplysningerne om donationer bliver samtidig med indberetningen offentligt tilgængelige på Trossamfundsregistrets hjemmeside.

Stk. 2 Kirkeministeren kan give et trossamfund eller en menighed, der gentagne gange har indberettet årsregnskaber eller oplysninger om donationer med væsentlige mangler til Trossamfundsregistret, et pålæg om at anvende en ekstern revisor.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3

24. I § 21, stk. 2, der bliver stk. 3, indsættes efter »udformning«, »oplysninger om donationer,« og »indsendelse« ændres til: »indberetning«.

25. I § 22 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Bestemmelserne i stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse for menigheder anerkendt efter § 8.«

26. § 25 ophæves.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2026.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Ny anerkendelsesbetingelse om religiøse forkyndere på den nationale sanktionsliste

2.1.1. Gældende ret

2.1.2. By-, Land- og Kirkeministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.2. Præcisering af krav til vedtægter ved anmodning om anerkendelse

2.2.1. Gældende ret

2.2.2. By-, Land- og Kirkeministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.3. Præcisering af krav til årsregnskab ved anmodning om anerkendelse

2.3.1. Gældende ret

2.3.2. By-, Land- og Kirkeministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.4. Præcisering af oplysningskrav ved anmodning om anerkendelse af menighed

2.4.1. Gældende ret

2.4.2. By-, Land- og Kirkeministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.5. Præcisering af dokumentationskrav ved anmodning om ophør af anerkendelse

2.5.1. Gældende ret

2.5.2. By-, Land- og Kirkeministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.6. Indførelse af mulighed for vielsesforrettere for at aflægge en skriftlig prøve i dansk familieret, frihed og folkestyre

2.6.1. Gældende ret

2.6.2. By-, Land- og Kirkeministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.7. Tydeliggørelse af pligten til at indberette medlemstal

2.7.1. Gældende ret

2.7.2. By-, Land- og Kirkeministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.8. Skærpelse af krav til årsregnskaber og oplysninger om donationer

2.8.1. Gældende ret

2.8.2. By-, Land- og Kirkeministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

6. Klimamæssige konsekvenser

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

8. Forholdet til EU-retten

9. Hørte myndigheder og organisationer mv.

10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Den 1. januar 2018 trådte lov nr. 1533 af 19. december 2017 om trossamfund uden for folkekirken (trossamfundsloven) i kraft.

Det følger af trossamfundslovens § 25, at kirkeministeren skal fremsætte forslag om en revision af loven, der tager udgangspunkt i en vurdering af erfaringerne med lovens bestemmelser.

Med henblik på at basere revisionen af trossamfundsloven på et tilstrækkeligt erfaringsgrundlag samt at sikre en aktiv medinddragelse af trossamfundene besluttede Folketinget senest i december 2023 at udsætte revisionen til folketingsåret 2024-25.

Til brug for revisionen har By-, Land- og Kirkeministeriet i 2021-2022 foretaget en intern erfaringsindsamling samt indtaget udvalgte trossamfund på tværs af trosretninger for at give ministeriet en indsigt i trossamfundenes egne erfaringer med trossamfundsloven.

By-, Land- og Kirkeministeriet udarbejdede på baggrund af erfaringsindsamlingen og ministeriets egne erfaringer med trossamfundsloven "Notat om erfaringsbaserede forslag til revision af trossamfundsloven" i 2022. Notatet indeholdt i alt 11 konkrete forslag til ændringer i forbindelse med revision af trossamfundsloven.

Notat om erfaringsbaserede forslag til revision af trossamfundsloven var fra den 5. september til den 2. oktober 2022 i høring hos alle anerkendte trossamfund og menigheder samt en række relevante interesseorganisationer. Notatet blev desuden i september 2022 præsenteret på to informationsmøder for de anerkendte trossamfund i Aarhus og København.

På denne baggrund indeholder lovforslaget en række forslag til ændringer af administrativ karakter. Lovforslaget indeholder endvidere præciseringer og skærper af flere af de krav og forpligtelser, som er knyttet til anerkendelse som trossamfund og som menighed omfattet af et trossamfunds anerkendelse, jf. trossamfundslovens § 8. Der indføres blandt andet en ny betingelse for anerkendelse, hvorefter trossamfund og menigheder ikke må facilitere prædikener og taler afholdt af personer på den nationale sanktionsliste over udenlandske religiøse forkyndere. Desuden skærpes de anerkendte trossamfunds og menigheders oplysningspligt i forhold til udenlandsk finansiering af religiøse forkyndere. Samtidig tydeliggøres de anerkendte trossamfunds og menigheders ansvar for indberetning af årsregnskaber til Trossamfundsregistret ved digital selvbetjening, og der indføres mulighed for, at kirkeministeren kan give et anerkendt trossamfund eller menighed, der gentagne gange indberetter årsregnskaber eller oplysninger om donationer med væsentlige mangler, et pålæg om at anvende en eksternt revisor.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Ny anerkendelsesbetingelse om religiøse forkyndere på den nationale sanktionsliste

2.1.1. Gældende ret

Der blev i 2017 indført en offentlig, national sanktionsliste med navngivne udenlandske religiøse forkyndere, som kan udelukkes fra at indrejse i Danmark af hensyn til den offentlige orden, jf. lov nr. 1743 af 27. december 2016 om indførelse af en offentlig sanktionsliste over udenlandske religiøse forkyndere m.fl., som kan udelukkes fra at indrejse.

Det fremgår således af udlændingelovens § 29 c, stk. 1, at en udlænding kan optages på en liste, hvis udlændingen virker som religiøs forkynder eller på anden måde udbreder en religion eller tro, og hensynet til den offentlige orden i Danmark tilsiger, at udlændingen ikke bør have ophold her i landet. Optagelse på listen sker for 2 år og kan forlænges med 2 år ad gangen. En udlænding, som er omfattet af EU-reglerne, jf. udlændingelovens § 2, stk. 3, eller har opholdstilladelse her i landet, kan ikke optages på listen.

Forhold, som af hensyn til den offentlige orden i Danmark kan tilsige, at udlændingen ikke bør have ophold her i landet, omfatter bl.a. fremsættelse af udtalelser i udlandet, der ville være strafbare, hvis de var blevet fremsat her i landet, og fremsættelse af udtalelser i udlandet, der efter deres indhold undergraver og modarbejder de principper om demokrati og respekt for menneskerettigheder, som det danske samfund bygger på, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 48 som fremsat.

Udlændinge, som optages på listen, meddeles et indrejseforbud, jf. udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 4.

Det fremgår af trossamfundslovens § 7, stk. 1, at et trossamfund kan registreres som anerkendt trossamfund, såfremt det 1) har mindst 50 myndige medlemmer, der enten har fast bopæl i Danmark eller dansk indfødsret, og 2) ikke opfordrer til eller foretager noget, der strider mod bestemmelser i lov eller bestemmelser fastsat i medfør af lov.

Det fremgår endvidere af trossamfundslovens § 8, stk. 1, at et trossamfund, der omfatter flere menigheder, forsamlinger eller kredse m.v. ved anmodning om anerkendelse kan indgive en fortegnelse over disse med angivelse af betegnelse, hjemsted, organisationsforhold og økonomiske forhold. Af bestemmelsens stk. 2 fremgår det endvidere, at de menigheder, forsamlinger eller kredse m.v., der er nævnt i stk. 1, anses for anerkendte som en del af trossamfundets anerkendelse, såfremt de opfylder den betingelse, der er anført i § 7, stk. 1, nr. 2, dvs. ikke opfordrer til eller foretager sig noget, der strider mod bestemmelser i lov eller bestemmelser fastsat i medfør af lov.

Trossamfundsloven indeholder ikke krav om, at et anerkendt trossamfund eller menighed ikke må facilitere prædikener med personer på den nationale sanktionsliste. Et anerkendt

trossamfunds eller menigheds facilitering af prædikener eller taler fra en person, der er optaget på den nationale sanktionsliste, vurderes ikke efter de gældende regler at have betydning for trossamfundets eller menighedens anerkendelse.

2.1.2. By-, Land- og Kirkeministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med anerkendelse som trossamfund følger et særligt ansvar og status i det danske samfund. Henset hertil finder By-, Land- og Kirkeministeriet, at det ikke er foreneligt med at være et anerkendt trossamfund at udbrede budskaber fra personer, der er optaget på den nationale sanktionsliste over udenlandske religiøse forkyndere, der er udelukket fra indrejse i Danmark.

Det fremgår af bemærkningerne til lov om ændring af udlændingeloven (Indførelse af en offentlig sanktionsliste over udenlandske religiøse forkyndere m.fl., som kan udelukkes fra at indrejse), at det overordnede kriterium for at optage en udlænding på sanktionslisten er, at den pågældende udlænding har udvist en adfærd, som giver grund til at tro, at vedkommende ville udgøre en trussel mod den offentlige orden i Danmark, hvis vedkommende fik lov til at indrejse her i landet, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 48 som fremsat, side 5.

By-, Land- og Kirkeministeriet finder på den baggrund, at trossamfund og menighed, som faciliterer prædikener eller taler med personer, der er optaget på den nationale sanktionsliste, ikke bør kunne opnå anerkendelse som trossamfund eller menighed. Tilsvarende bør facilitering af prædikener eller taler afholdt af personer, der er optaget på den nationale sanktionsliste, kunne medføre tilbagekaldelse af et trossamfunds eller en menigheds anerkendelse.

By-, Land- og Kirkeministeriet foreslår, at der indføres en ny betingelse for anerkendelse i trossamfundslovens § 7, stk. 1, nr. 3, således, at et trossamfund ikke må facilitere prædikener eller taler afholdt af personer, der på tidspunktet for faciliteringen er optaget på den nationale sanktionsliste over udenlandske religiøse forkyndere. Denne betingelse for anerkendelse vil ligeledes gælde for menigheder omfattet af et trossamfunds anerkendelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 9, hvorved trossamfundslovens § 8, stk. 2, ændres således, at menigheder vil anses for anerkendte som en del af trossamfundets anerkendelse, såfremt de opfylder betingelserne i § 7, stk. 1, nr. 2 og 3.

Den foreslåede ændring indebærer en skærpelse af betingelserne for anerkendelse af trossamfund og menigheder. Ændringen skal ses i lyset af, at anerkendelse som trossamfund eller som en menighed omfattet af et trossamfunds anerkendelse indebærer et særligt ansvar. Ændringen vil sende et væsentligt signal om, at trossamfund eller menigheder, der faciliterer budskaber fra personer på den nationale sanktionsliste i Danmark, ikke kan være anerkendte efter trossamfundsloven.

Det bemærkes, at facilitering af prædikener eller taler skal kunne tilskrives trossamfundet eller menigheden som sådan, samt at kun facilitering af prædikener og taler fra personer, der på tidspunktet for faciliteringen er optaget på den nationale sanktionsliste vil være omfattet. Bestemmelsen vil omfatte situationer, hvor trossamfundet eller menigheden faciliterer, at en person på den nationale sanktionsliste holder en prædiken eller tale fysisk eller digitalt. Kontakt mellem et trossamfund eller en menighed og en person på den nationale sanktionsliste vil ikke i sig selv være en overtrædelse af betingelsen.

Hvis et trossamfund eller en menighed faciliterer prædikener eller taler afholdt af personer på den nationale sanktionsliste, vil det som udgangspunkt medføre, at det pågældende trossamfund eller den pågældende menighed ikke kan opnå anerkendelse. Tilsvarende vil manglende opfyldelse af bestemmelsen som udgangspunkt medføre tilbagekaldelse af trossamfundets eller menighedens anerkendelse, jf. dog trossamfundslovens § 22, stk. 3 og lovforslagets § 1, nr. 25, om, at trossamfundet inden for en fastsat frist skal have mulighed for at afhjælpe manglen, hvis det er muligt. En afgørelse om anerkendelse eller tilbagekaldelse af anerkendelse vil ofte indeholde et forvaltningsmæssigt skøn, og afgørelsen skal opfylde de almindelige forvaltningsprocessuelle og forvaltningsretlige krav om bl.a. partshøring, begrundelse og klagevejledning samt retsgrundsætningerne om saglighed og proportionalitet.

Det fremgår af bemærkningerne til lov om ændring af udlændingeloven (Indførelse af en offentlig sanktionsliste over udenlandske religiøse forkyndere m.fl., som kan udelukkes fra at indrejse), at det ikke kan udelukkes, at oplysninger på den offentliggjorte sanktionsliste er oplysninger om ”religiøs overbevisning” og ”strafbare forhold” omfattet af persondatalovens §§ 7 og 8, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 48 som fremsat, side 18.

Ved en afgørelse om enten afslag på anerkendelse eller tilbagekaldelse af anerkendelse som følge af manglende opfyldelse af den foreslåede bestemmelse vil By-, Land- og Kirkeministeriet derved kunne behandle følsomme personoplysninger i form af oplysninger om religiøs overbevisning omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, herunder ved sammenstilling af oplysninger på den nationale sanktionsliste og oplysninger om det pågældende trossamfunds eller menigheds facilitering af den religiøse forkynders prædiken eller tale.

By-, Land- og Kirkeministeriet vurderer, at det er nødvendigt at anvende den nationale sanktionsliste over udenlandske religiøse forkyndere, der er udelukket fra indrejse i Danmark, for at kunne forvalte og træffe afgørelse efter den foreslåede bestemmelse.

Eftersom det overordnede kriterium for at optage en udlænding på sanktionslisten er, at den pågældende udlænding har udvist en adfærd, som giver grund til at tro, at vedkommende ville udgøre en trussel mod den offentlige

orden i Danmark, er det ikke foreneligt med at være et anerkendt trossamfund eller menighed at udbrede budskaber fra personer, der er optaget på den nationale sanktionsliste.

Det vurderes, at der er hjemmel til denne behandling efter databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra g, jf. artikel 6, stk. 1, litra e og databeskyttelseslovens § 8, stk. 1, idet behandlingen er nødvendig for at sikre offentlig myndighedsudøvelse, som vurderes at være en væsentlig samfundsinteresse.

2.2. Præcisering af krav til vedtægter ved anmodning om anerkendelse

2.2.1. Gældende ret

Af trossamfundslovens § 7, stk. 2, nr. 3, fremgår det, at en anmodning om anerkendelse skal indeholde trossamfundets vedtægter.

Bestemmelsen er en lovfæstelse af praksis før trossamfundslovens vedtagelse om, at trossamfundet skal indsende deres vedtægter til brug for behandlingen af en ansøgning om anerkendelse. Af bemærkningerne til forslag til lov om trossamfund uden for folkekirken, jf. Folketingstidende 2017-18, tillæg A, L 19, som fremsat, side 14, fremgår det endvidere, at det er en forudsætning for anerkendelse, at trossamfundet skal sikre, at medlemmerne frit kan udmelde sig af trossamfundet.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med trossamfundslovens §§ 2 og 3 og har til formål at give indsigt i, at et trossamfund ikke i deres religionsudøvelse fastsætter regler, der strider mod bestemmelser fastsat ved lov eller i medfør af lov.

By-, Land- og Kirkeministeriet har derfor i praksis stillet krav om, at et trossamfund eller en menigheds vedtægt skal indeholde bestemmelser om ind- og udmeldelse af trossamfundet eller menigheden. Dette krav til et trossamfunds eller en menigheds vedtægt påses ligeledes af ministeriet i forbindelse med et anerkendt trossamfunds eller menigheds ændringer af deres vedtægt, jf. trossamfundslovens § 20, stk. 1.

2.2.2. By-, Land- og Kirkeministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Kravet om, at et trossamfunds eller en menigheds vedtægt skal indeholde bestemmelser om ind- og udmeldelse, bidrager til at sikre, at medlemmerne ikke fastholdes i trossamfundet eller menigheden mod deres vilje.

By-, Land- og Kirkeministeriet finder det hensigtsmæssigt, at det udtrykkeligt fremgår af lovteksten, hvilke krav der stilles til den vedtægt, der vedlægges en anmodning om anerkendelse.

By-, Land- og Kirkeministeriet foreslår på den baggrund, at det præciseres i trossamfundslovens § 7, stk. 2, nr. 3, at den vedtægt, der indsendes i forbindelse med anmodningen om

anerkendelse, skal indeholde bestemmelser om medlemmers frivillige ind- og udmeldelse.

By-, Land- og Kirkeministeriet forventer, at præciseringen af bestemmelsen vil bidrage til at reducere sagsbehandlings-tiden, da anmodningen på et tidligere tidspunkt vil være fyldestgørende. Ministeriet vil dermed have færre sagsskridt i forbindelse med behandlingen af anmodningen, før den forelægges Det Rådgivende Udvalg vedrørende Trossamfund.

Der er tale om en præcisering af praksis, som ikke vil indebære en materiel ændring af retstilstanden.

2.3. Præcisering af krav til årsregnskab ved anmodning om anerkendelse

2.3.1. Gældende ret

Af trossamfundslovens § 7, stk. 2, nr. 7, fremgår det, at en anmodning om anerkendelse skal indeholde det seneste årsregnskab, som skal være revideret og give et retvisende billede af trossamfundets økonomiske forhold.

Bestemmelsen er en lovfæstelse af praksis før trossamfundslovens vedtagelse om, at trossamfundet skal indsende det seneste årsregnskab, der enten skulle være revideret eller reviewet.

Af bemærkningerne til forslag til lov om trossamfund uden for folkekirken, jf. Folketingstidende 2017-18, tillæg A, L 19, som fremsat, side 38, fremgår det, at årsregnskabet skal være revideret eller reviewet af en registreret eller statsautoriseret revisor i henhold til danske standarder for revision eller review. Det seneste årsregnskab skal give et retvisende billede af trossamfundets økonomiske forhold.

Siden trossamfundslovens ikrafttræden har der derfor i praksis været stillet krav om, at det årsregnskab, der indsendes i forbindelse med anmodningen om anerkendelse, enten er revideret eller reviewet.

2.3.2. By-, Land- og Kirkeministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Kravet om indsendelse af et årsregnskab bidrager til større åbenhed og indsigt i trossamfundenes økonomiske forhold. Årsregnskabet giver endvidere indsigt i trossamfundets organisering, størrelse og struktur.

By-, Land- og Kirkeministeriet finder det hensigtsmæssigt, at det udtrykkeligt fremgår af lovteksten, hvilke krav der stilles til det årsregnskab, som skal vedlægges anmodningen.

By-, Land- og Kirkeministeriet foreslår på den baggrund, at det præciseres i trossamfundslovens § 7, stk. 2, nr. 7, at det årsregnskab, der indsendes i forbindelse med anmodningen om anerkendelse, enten skal være revideret eller reviewet.

By-, Land- og Kirkeministeriet forventer, at præciseringen

af bestemmelsen vil bidrage til at reducere sagsbehandlings-tiden, da anmodningen på et tidligere tidspunkt vil være fyldestgørende. Ministeriet vil dermed have færre sagskridt i forbindelse med behandlingen af anmodningen, før den forelægges Det Rådgivende Udvalg vedrørende Trossamfund.

Der er tale om en præcisering af praksis, som ikke vil indebære en materiel ændring af retstilstanden.

2.4. Præcisering af oplysningskrav ved anmodning om anerkendelse af menighed

2.4.1. Gældende ret

Det følger af trossamfundslovens § 8, stk. 1, at et trossamfund, der omfatter flere menigheder, forsamlinger eller kredse m.v. ved anmodning om anerkendelse kan indgive en fortegnelse over disse med angivelse af betegnelse, hjemsted, organisationsforhold og økonomiske forhold. Af bestemmelsens stk. 2 fremgår det endvidere, at de menigheder, forsamlinger eller kredse m.v., der er nævnt i stk. 1, anses for anerkendte som en del af trossamfundets anerkendelse, såfremt de opfylder den betingelse, der er anført i § 7, stk. 1, nr. 2, dvs. ikke opfordrer til eller foretager sig noget, der strider mod bestemmelser i lov eller bestemmelser fastsat i medfør af lov.

Trossamfundslovens § 8, stk. 1, vedrører kun de trossamfund, der omfatter flere, selvstændigt afgrænsede enheder.

Behovet for anerkendelse af menigheder, forsamlinger eller kredse m.v. omfattet af et trossamfunds anerkendelse kan opstå både i forbindelse med trossamfundets anerkendelse og senere, når nye menigheder skal anerkendes som omfattet af et trossamfunds anerkendelse. Kravene til sagens oplysning er de samme i de to situationer.

Anerkendelsen af trossamfundets menigheder forudsætter, at trossamfundet udtrykkeligt anmoder om det. I praksis stilles der også krav om, at der foreligger en anmodning eller bekræftelse fra den pågældende menighed om, at den ønsker at være omfattet af trossamfundets anerkendelse.

Det fremgår af bemærkningerne til forslag til lov om trossamfund uden for folkekirken, jf. Folketingstidende 2017-18, tillæg A, L 19 som fremsat, side 38, at trossamfundet i forbindelse med anmodningen skal beskrive og garantere, at der er tale om en sammenslutning eller forsamling (et religionssamfund), hvis primære formål er gudsyndelse (kult) efter en nærmere udformet lære og ritus. Derudover skal det tydeligt fremgå, hvor menigheden, forsamlingen og kredsen m.v. er beliggende, og hvor deres religiøse aktivitet foregår. Det er samtidig et krav, at anmodningen indeholder en uddybende beskrivelse af organisationssiden, da denne har central betydning, herunder at der er tale om en fast organisation af en vis størrelse. Afslutningsvis er det et krav, at anmodningen indeholder en nøje gennemgang af menighedens, forsamlingens og kredsens økonomiske forhold, hvilket evt. kan ske ved indsendelse af en kopi af det

seneste årsregnskab, som er revideret eller reviewet af en registreret eller statsautoriseret revisor i henhold til danske standarder for revision eller review.

Ministeriet indhenter i praksis oplysninger om vedtægter, årsregnskaber, medlemstal m.v. samt dokumentation for beslutningen i henholdsvis trossamfundet og menigheden i forbindelse med anmodning om anerkendelse af menigheden i medfør af trossamfundslovens § 8.

2.4.2. By-, Land- og Kirkeministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

By-, Land- og Kirkeministeriet finder, at der er behov for en præcisering af den gældende bestemmelse om anerkendelse af menigheder omfattet af et trossamfunds anerkendelse, således at ordlyden udvides til også at omfatte anerkendelse af nye menigheder på et senere tidspunkt end tidspunktet for anerkendelsen af trossamfundet.

Ministeriet vurderer også, at præcisering af de hidtidige oplysningskrav til anmodningen vil bidrage til at skabe større transparens om de krav, der stilles til en anmodning om anerkendelse som menighed.

Forslaget vil dermed også bidrage til at reducere sagsbehandlingstiden, da der vil være et mindre behov for at indhente supplerende oplysninger.

By-, Land- og Kirkeministeriet foreslår på den baggrund en nyaffattelse af trossamfundslovens § 8, stk. 1, som fortsat lovfæster muligheden for, at et trossamfund, der omfatter flere menigheder, kan anmode om, at anerkendelsen også omfatter disse. Den nye bestemmelse vil indebære, at det tydeligt fremgår, at anmodningen om anerkendelse af en menighed kan fremsættes både i forbindelse med anerkendelsen af trossamfundet og på et senere tidspunkt.

Det foreslås med affattelsen af trossamfundslovens § 8, stk. 1, 2. pkt., at anmodningen skal indeholde følgende oplysninger: 1) navn og hjemsted for menigheden, 2) antal myndige medlemmer af menigheden, 3) menighedens vedtægter, herunder bestemmelser om ind- og udmeldelse, 4) navn og adresse på den kontaktperson, der er ansvarlig for menigheden i forhold til Trossamfundsregistret, 5) det seneste årsregnskab, som skal være revideret eller reviewet og give et retvisende billede af menighedens økonomiske forhold, 6) dokumentation for, at trossamfundet ønsker, at menigheden er omfattet af trossamfundets anerkendelse, og 7) dokumentation for, at menigheden ønsker at være omfattet af trossamfundets anerkendelse.

Den foreslåede affattelse af § 8, stk. 1, 2. pkt., nr. 1-7, vil tydeliggøre, hvilke oplysninger der skal fremsendes sammen med anmodningen om anerkendelse af en menighed tilknyttet et trossamfund.

Den foreslåede ændring vil endvidere indebære, at der i ordlyden af bestemmelsen alene anvendes betegnelsen "menigheder" fremfor "menigheder, forsamlinger eller kredse

m.v.". Ændringen foretages af hensyn til sproglig forenkling af bestemmelserne. Ændringen afspejler endvidere ministeriets praksis, hvor alle enheder omfattet af et trossamfunds anerkendelse i Trossamfundsregistret betegnes som menigheder. Ændringen af ordlyden indebærer således ikke en materiel ændring af, hvilke enheder der vil være omfattet af bestemmelsen.

Den foreslåede ændring vil medføre, at oplysningskravene i trossamfundslovens § 8 kommer til at følge samme struktur som lovens § 7, stk. 2, vedrørende anerkendelse som trossamfund.

På tilsvarende vis som i § 7, stk. 2, er nogle af oplysningerne af rent praktisk karakter (nr. 1 og nr. 4), mens andre skal belyse, hvorvidt menigheden har en fast struktur og en vis stabilitet (nr. 2, nr. 3 og nr. 5). Oplysningerne i nr. 6 og nr. 7 har til formål at sikre, at både trossamfund og menighed ønsker, at menigheden omfattes af trossamfundets anerkendelse.

Der er tale om en præcisering, som følger af praksis i sagsbehandlingen af anmodninger om anerkendelse som menighed. Bestemmelsen er således en præcisering af hidtidig praksis og indebærer ikke nye eller skærpede krav til anmodning om anerkendelse som menighed omfattet af et trossamfunds anerkendelse.

2.5. Præcisering af dokumentationskrav ved anmodning om ophør af anerkendelse

2.5.1. Gældende ret

Det fremgår af § 10 i trossamfundsloven, at en anerkendelse af et trossamfund ophører, hvis trossamfundet anmoder herom, eller hvis anerkendelsen tilbagekaldes, jf. § 22.

Et trossamfund kan således vælge at ophøre som anerkendt trossamfund, hvis trossamfundet ønsker det. Opfylder et anerkendt trossamfund ikke længere betingelserne for anerkendelse, eller overholder trossamfundet ikke de forpligtelser, der er fastsat i medfør af trossamfundsloven, kan kirkeministeren tilbagekalde anerkendelsen, jf. trossamfundslovens § 22, stk. 1.

Bestemmelserne i trossamfundslovens §§ 10 og 22 fortolkes i praksis til også at omfatte henholdsvis ophør og tilbagekaldelse af anerkendelse af menigheder omfattet af et trossamfunds anerkendelse.

Såfremt et trossamfund, der omfatter flere menigheder, anmoder om at ophøre som anerkendt trossamfund, vil ophøret af trossamfundets anerkendelse medføre, at menighedernes anerkendelse ligeledes ophører.

Der er ikke fastsat bestemmelser om, hvilke oplysninger der skal indsendes i forbindelse med en anmodning om ophør som trossamfund eller som menighed omfattet af et trossamfunds anerkendelse. I praksis stilles der som led i sagens oplysning krav om, at der indsendes referat fra generalfor-

samlingen eller lignende i trossamfundet og menigheden, hvor beslutning om ophør er truffet. I sager om ophør af en menigheds anerkendelse stilles der endvidere krav om, at der indsendes en erklæring fra trossamfundet om, at menigheden fremover ikke skal være omfattet af trossamfundets anerkendelse.

2.5.2. By-, Land- og Kirkeministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Den manglende regulering af, hvilke oplysninger et trossamfund eller menighed skal indsende i forbindelse med en anmodning om ophør som anerkendt trossamfund eller som menighed omfattet af et trossamfunds anerkendelse, har i flere tilfælde betydet, at sagen ikke er tilstrækkeligt oplyst, når trossamfundet eller menigheden henvender sig til By-, Land- og Kirkeministeriet. Indhentelse af referat fra generalforsamling(er) fører derfor ofte til en forlænget sagsbehandlingstid.

By-, Land- og Kirkeministeriet vurderer på den baggrund, at der er behov for, at hjemlen til ophør af anerkendelse som trossamfund og menighed og dokumentationskravene herfor tydeliggøres i lovteksten.

Formålet med forslaget er at skabe større transparens om de krav, der stilles for, at en anmodning om ophør af anerkendelse som menighed indeholder tilstrækkelige oplysninger til, at ministeriet kan behandle sagen.

Det er endvidere By-, Land- og Kirkeministeriets vurdering, at forslaget vil bidrage til, at sagsbehandlingstiden reduceres, da trossamfund og menigheder i højere grad forventes at fremsende fyldestgørende dokumentation sammen med anmodningen om ophør.

By-, Land- og Kirkeministeriet foreslår, at der indsættes en ny bestemmelse i trossamfundslovens § 10, stk. 2, hvorefter anerkendelsen som menighed omfattet af et trossamfunds anerkendelse ophører, hvis menigheden eller trossamfundet anmoder herom, eller hvis menighedens eller trossamfundets anerkendelse tilbagekaldes, jf. § 22. Med forslaget indføres en tydelig lovhjemmel til ophør af en menigheds anerkendelse.

By-, Land- og Kirkeministeriet foreslår endvidere, at der indsættes en ny bemyndigelsesbestemmelse i trossamfundslovens § 10, stk. 3, hvorefter kirkeministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, hvilken dokumentation for beslutningen om ophør af anerkendelse der skal fremsendes sammen med anmodningen.

Det forudsættes, at den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse vil blive anvendt til at fastsætte regler om, at beslutningen om ophør skal dokumenteres med et referat fra generalforsamlingen eller lignende, hvor beslutningen om trossamfundets eller menighedens ophør er truffet.

Ændringen vurderes ikke at pålægge trossamfund eller menigheder, der anmoder om ophør af anerkendelse, nye eller

skærpede krav, men tydeliggør de krav, der i praksis allerede stilles i den konkrete sagsbehandling.

2.6. Indførelse af mulighed for vielsesforrettere for at aflægge en skriftlig prøve i dansk familieret, frihed og folkestyre

2.6.1. Gældende ret

Det fremgår af trossamfundslovens § 17, stk. 1, at tildeling af vielsesbemyndigelse er betinget af, at vielsesforretteren inden 6 måneder efter tildelingen af bemyndigelsen gennemfører et kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre. Denne frist kan efter ansøgning forlænges ved lovligt forfald. By-, Land- og Kirkeministeriet kan fritage vielsesforretteren fra at deltage i kurset, hvis vielsesforretteren har et tilsvarende dokumenteret kendskab til dansk familieret, frihed og folkestyre.

Det fremgår af bemærkningerne til § 17, stk. 1, at fritagelse fra at deltage i kurset kan ske, hvis den pågældende kan dokumentere et tilsvarende kendskab til dansk familieret, frihed og folkestyre. Dette vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis den pågældende har gennemført undervisningen på pastoralseminariet eller har afsluttet en dansk uddannelse som BA. jur., cand.jur. eller socialrådgiver. Det forudsættes, at der kun rent undtagelsesvis sker fritagelse for at deltage i kurset, jf. Folketingstidende 2017-18, tillæg A, L 19 som fremsat, side 43.

Det fremgår endvidere af trossamfundslovens § 17, stk. 2, at kurset finansieres gennem brugerbetaling.

Det fremgår af bestemmelsens stk. 3, at kirkeministeren efter aftale med udlændinge- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler om kurset, herunder regler om ansøgningsprocedure, betingelser og vilkår for lovligt forfald, regnskab og opkrævning af gebyr, udstedelse af kursusbevis og betingelser for fritagelse fra kurset.

Kravet om deltagelse i kurset følger af den politiske aftale af 31. maj 2016 mellem den daværende regering (V) og Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti om initiativer rettet mod religiøse forkyndere, som søger at undergrave danske love og værdier og understøtte parallelle retsopfattelser. Det fremgår bl.a. af aftalen, at aftalens parter er enige om at indføre et obligatorisk kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre for præster, imamer, forkyndere og tilsvarende embedsindehavere i trossamfund uden for folkekirken, der ønsker vielsesbemyndigelse, og udenlandske forkyndere, der søger om forlængelse af ophold i Danmark i medfør af udlændingelovens § 9 f, uanset om de samtidig ansøger om vielsesbemyndigelse.

Ved lov nr. 1729 af 27. december 2016 er der i § 16, stk. 5, 7 og 8, i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning indsat bestemmelser om, at tildeling af vielsesbemyndigelse til præster, imamer, forkyndere og tilsvarende embedsindehavere i trossamfund uden for folkekirken, er betinget af, at de gennemfører et kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre.

re. Med vedtagelsen af trossamfundsloven i 2017 blev den hidtidige bestemmelse i ægteskabslovens § 16, stk. 5, 7 og 8, om et kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre med enkelte sproglige ændringer overført fra ægteskabsloven til trossamfundslovens § 17.

Det er forudsat, at kurset i dansk familieret, frihed og folkestyre, som vielsesforrettere skal gennemføre efter trossamfundslovens § 17, stk. 1, indholdsmæssigt svarer til kurset i dansk familieret, frihed og folkestyre, som udenlandske religiøse forkyndere skal gennemføre efter udlændingelovens § 9 f, stk. 6. Det følger således af de almindelige bemærkninger til lov nr. 249 af 20. marts 2017 om ændring af udlændingeloven (obligatorisk kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre for religiøse forkyndere m.fl. og løfteerklæring om overholdelse af dansk lovgivning), at ”kursets indhold vil blive fastlagt i samarbejde med kirkeministeren, således at indholdet svarer til det kursus, som kirkeministeren etablerer for embedsindehavere uden for folkekirken, der ønsker vielsesbemyndigelse.”

I medfør af trossamfundslovens § 17, stk. 3, har kirkeministeren efter aftale med udlændinge- og integrationsministeren udstedt bekendtgørelse nr. 168 af 5. marts 2018 om kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre for vielsesforrettere i trossamfund uden for folkekirken (kursusbekendtgørelsen). Det fremgår af kursusbekendtgørelsens § 15, stk. 3, at en vielsesforretter, der har gennemført kurset i dansk familieret, frihed og folkestyre i forbindelse med en ansøgning om forlængelse af opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, stk. 6, 1. pkt., ikke skal gennemføre kurset i forbindelse med en ansøgning om tildeling af vielsesbemyndigelse efter § 17, stk. 1, i trossamfundsloven. Tilsvarende følger det af § 15, stk. 3, i Udlændinge- og Integrationsministeriets bekendtgørelse nr. 228 af 9. marts 2018 om kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre for religiøse forkyndere m.fl., at en udlænding, der har gennemført et kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre i forbindelse med tildeling af vielsesbemyndigelse efter trossamfundslovens § 17, stk. 1, ikke skal gennemføre kurset i forbindelse med en ansøgning om forlængelse af opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1.

Af kursusbekendtgørelsens § 4 fremgår det, at formålet med kurset er, at kursusedtageren opnår kendskab til følgende: 1) familieretlige emner med særligt fokus på reglerne om indgåelse af ægteskab, skilsmisse og forældremyndighed, 2) samspillet og modsætningerne mellem dansk ret og danske traditioner på den ene side, og religiøse normer og sædvaner, herunder de sociale og manglende juridiske konsekvenser af ikke-borgerligt gyldige religiøse vielser og religiøse ægteskabskontrakter, på den anden side, og 3) lovgivning om ytrings- og religionsfrihed, folkestyre, ligestilling mellem kønnene og frihed til seksuel orientering, ikke-diskrimination og kvinderettigheder.

Det fremgår af kursusbekendtgørelsens § 5, at undervisningen foregår på dansk, og at kursusedtageren på eget initiativ, ved egen finansiering og efter aftale med kursusaufholde-

ren kan medbringe en tolk. Et tilsvarende kursus udbydes på engelsk i medfør af § 5 i Udlændinge- og Integrationsministeriets bekendtgørelse nr. 228 af 9. marts 2018 om kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre for religiøse forkyndere m.fl.

Kurset i dansk familieret, frihed og folkestyre udbydes af en ekstern kursusudbyder fire gange årligt.

2.6.2. By-, Land- og Kirkeministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Siden indførelsen af kurset i dansk familieret, frihed og folkestyre har nogle anerkendte trossamfund og deres interesseorganisationer kritiseret, at kurset er obligatorisk for alle vielsesforrettere uanset baggrund og uddannelse. Ordningen er således blevet kritiseret for, at mulighederne for at søge fritagelse fra kravet er begrænsede og ikke omfatter flere måder at dokumentere det fornødne kendskab til kurssets emner for eksempel i kraft af en dansk opvækst, en dansk gymnasial uddannelse og/eller langvarigt virke i Danmark i øvrigt.

By-, Land- og Kirkeministeriet foreslår at ændre trossamfundslovens § 17, stk. 1, således at det fremover er et krav, at vielsesforretteren senest 6 måneder efter tildelingen af vielsesbemyndigelsen enten gennemfører et kursus eller består en skriftlig prøve i dansk familieret, frihed og folkestyre.

Med lovforslaget foreslås en ordning, hvor forkynderen kan godtgøre sit kendskab til dansk familieret, frihed og folkestyre ved at bestå en prøve i samme indhold som kurset. Der vil således være valgfrihed mellem at deltage i kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre eller at bestå en prøve i samme indhold. Forslaget vil medføre fleksibilitet til gavn for vielsesforretteren.

Det er en forudsætning, at prøven har det samme faglige indhold og niveau som kurset i dansk familieret, frihed og folkestyre således, at vielsesforretterne opnår de nødvendige kompetencer til at forrette vielser med borgerlig gyldighed.

Formålet med bestemmelsen vil fortsat være at sikre, at religiøse forkyndere i anerkendte trossamfund eller menigheder, der får tildelt vielsesbemyndigelse, har det nødvendige kendskab til forskellige familieretlige emner, som har relevans for deres daglige virke, med et særligt fokus på regler om indgåelse af ægteskab, skilsmisse og forældremyndighed.

Det vil med ændringen være op til vielsesforretteren at beslutte, om vedkommende ønsker at deltage i et kursus eller bestå en prøve. Ændringen vil indebære en højere grad af fleksibilitet for den religiøse forkynder, der ønsker vielsesbemyndigelse, og vil tilgodese, at der er tale om en mangfoldig målgruppe med forskellige baggrunde og kompetencer. Ændringen vil fortsat sikre, at religiøse forkyndere, der foretager vielser med borgerlig gyldighed, har de nødvendige kompetencer til at varetage dette hverv.

By-, Land- og Kirkeministeriet foreslår endelig, at der indføres en ny bemyndigelsesbestemmelse i trossamfundslovens § 17, stk. 4, hvorefter kirkeministeren kan fastsætte regler om prøven i dansk familieret, frihed og folkestyre, herunder regler om ansøgningsprocedure, betingelser og vilkår for lovligt forfald, regnskab og opkrævning af gebyr, udstedelse af prøvebevis og betingelser for fritagelse fra prøve.

Det forudsættes, at den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse vil blive anvendt til at fastsætte regler for tilrettelæggelse af prøven i dansk familieret, frihed og folkestyre. By-, Land- og Kirkeministeriet bemærker, at det er fundet mest hensigtsmæssigt at fastsætte nærmere regler herom i bekendtgørelsesform, da der vil være tale om bestemmelser af mere teknisk karakter. Det forventes i øvrigt, at reglerne om ansøgningsprocedure, betingelser og vilkår for lovligt forfald, regnskab og opkrævning af gebyr, udstedelse af prøvebevis og betingelser for fritagelse fra prøve vil svare til de regler, der i dag stilles i forhold til deltagelse i kurset, jf. kursusbekendtgørelsen.

Indholdet af prøven skal afspejle indholdet af kurset i dansk familieret, frihed og folkestyre, jf. kursusbekendtgørelsens § 4. Vielsesforretteren skal derfor ved prøveafleggelsen demonstrere, at vedkommende har det fornødne kendskab til de samme emner, jf. kursusbekendtgørelsens § 4.

By-, Land- og Kirkeministeriet foreslår endvidere, at prøven ligesom kurset afholdes på dansk af en ekstern udbyder og finansieres gennem brugerbetaling. Prøven skal aflægges ved fysisk fremmøde uden medvirken af hjælpere eller tolk. Vielsesforrettere, som ikke behersker tilstrækkeligt dansk til at kunne aflægge prøven uden tolk, kan således i stedet gennemføre kurset, hvor ledsagelse af en tolk er muligt ved egen finansiering og efter aftale med kursusafholderen, jf. kursusbekendtgørelsens § 5.

Religiøse forkyndere i anerkendte trossamfund, der ikke søger om vielsesbemyndigelse, vil fortsat ikke være omfattet af kravet i trossamfundslovens § 17 om enten at deltage i kurset eller bestå den foreslåede prøve. Hvis der er tale om udenlandske religiøse forkyndere, der søger om forlængelse af opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, vil disse fortsat skulle opfylde udlændingelovens betingelser.

Det bemærkes, at det efter udlændingelovens § 9 f, stk. 6, fortsat vil være en betingelse for forlængelse af en opholdstilladelse efter bestemmelsens stk. 1, at den pågældende gennemfører et kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre. Udlændinge, som ønsker at få forlænget en opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, vil således ikke kunne opfylde betingelsen efter § 9 f, stk. 6, ved at bestå den prøve, der foreslås indført i lovforslagets § 1, nr. 15-19.

Indførelsen af muligheden for at aflægge prøve i dansk familieret, frihed og folkestyre vil ikke medføre en ændring i de eksisterende regler om adgang til at fritage religiøse forkyndere, der søger om vielsesbemyndigelse, der kan doku-

mentere et tilsvarende kendskab til dansk familieret, frihed og folkestyre, fra at deltage i kurset.

2.7. Tydeliggørelse af pligten til at indberette medlemstal

2.7.1. Gældende ret

Det fremgår af trossamfundslovens § 20, stk. 1, at et anerkendt trossamfund skal meddele oplysninger til Trossamfundsregistret om ændringer i de forhold, der er anført i § 7, stk. 2, nr. 1-4, og om væsentlige ændringer i de forhold, der er anført i § 7, stk. 2, nr. 5 og 6.

Et anerkendt trossamfund skal således meddele oplysninger til Trossamfundsregistret om alle ændringer i antal myndige medlemmer af trossamfundet. Pligten til at indberette ændringer i antallet af myndige medlemmer gælder også for menigheder, jf. § 13, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1644 af 8. december 2023 om Trossamfundsregistret.

Formålet med bestemmelsen om, at trossamfundene skal give oplysninger om antallet af myndige medlemmer, er at sikre, at trossamfundet opfylder betingelsen i trossamfundslovens § 7, stk. 1, nr. 1, om at have mindst 50 myndige medlemmer, der enten har fast bopæl i Danmark eller dansk indfødsret.

I praksis indberettes medlemstallet pr. 1. januar en gang årligt i forbindelse med indberetning af årsregnskabet. Kravet fremgår således af By-, Land- og Kirkeministeriets brev til trossamfundene og menighederne om åbning for indberetning af årsregnskaber, ligesom By-, Land- og Kirkeministeriet i forbindelse med tilsynet med, at årsregnskaberne er indberettede, sikrer, at trossamfund og menigheder har indberettet deres medlemstal.

2.7.2. By-, Land- og Kirkeministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

By-, Land- og Kirkeministeriet foreslår, at der indsættes en ny bestemmelse i trossamfundslovens § 20, stk. 3, hvorefter et anerkendt trossamfund eller menighed hvert år skal meddele oplysninger til Trossamfundsregistret om antallet af myndige medlemmer pr. 1. januar, der enten har fast bopæl i Danmark eller dansk indfødsret. Kirkeministeren bemyndiges til at fastsætte en frist herfor.

Forslaget vil indføre krav om, at trossamfund og menigheder hvert år skal indberette oplysninger om medlemstal pr. 1. januar. Dette er i overensstemmelse med den hidtidige praksis. Forslaget vil medføre større transparens om de krav, der stilles til trossamfund og menigheder vedrørende indberetning af oplysninger til Trossamfundsregistret. Forslaget vil i forlængelse heraf reducere behovet for at indlede tilsynssager vedrørende manglende indberetning af medlemstal.

Det forventes, at fristen vil blive fastsat sådan, at medlemstallet pr. 1. januar skal indberettes samtidig med indberetning af årsregnskabet. Det bemærkes i den forbindelse, at

det er hensigten at ændre den gældende bekendtgørelse om Trossamfundsregistret således, at fristen for indberetning af årsregnskabet ændres fra 5 til 8 måneder efter regnskabsårets afslutning.

2.8. Skærpelse af krav til årsregnskaber og oplysninger om donationer

2.8.1. Gældende ret

Det fremgår af trossamfundslovens § 21, stk. 1, at et anerkendt trossamfund hvert år skal udarbejde og indsende det seneste årsregnskab til By-, Land- og Kirkeministeriet med henblik på offentliggørelse på Trossamfundsregistrets hjemmeside.

Af trossamfundslovens § 21, stk. 2, fremgår, at kirkeministeren fastsætter nærmere regler om regnskabets udformning, revision, indsendelse, offentliggørelse m.v., herunder om anvendelse af den digitale løsning, som By-, Land- og Kirkeministeriet stiller til rådighed (digital selvbetjening), samt frister herfor.

Af bemærkningerne til forslag til lov om trossamfund uden for folkekirken, jf. Folketingstidende 2017-18, tillæg A, L 19, som fremsat, side 46, fremgår det, at hensigten med § 21 er at skabe mere åbenhed og gennemsigtighed om trossamfundenes økonomi og organisation. Det fremgår endvidere af bemærkningerne, at formålet med den digitale selvbetjeningsløsning er, at det enkelte trossamfund selv har ansvaret for, at årsregnskabet indsendes og offentliggøres på Trossamfundsregistrets hjemmeside. By-, Land- og Kirkeministeriet skal således alene kontrollere, at årsregnskabet er indsendt og offentliggjort inden for den fastsatte frist, og at det er udformet i overensstemmelse med de fastsatte krav til regnskabets udformning.

Det fremgår endvidere af lovforslagets bemærkninger, at bemyndigelsen i trossamfundslovens § 21 vil blive anvendt til at fastsætte regler, hvorefter trossamfundet bliver forpligtet til i årsregnskabet at oplyse, hvorvidt trossamfundet i det foregående regnskabsår har modtaget en eller flere donationer, jf. Folketingstidende 2017-18, tillæg A, L 19, som fremsat, side 47. Af lovforslagets bemærkninger fremgår det således, at det konkret vil skulle oplyses, hvor stort det samlede beløb er, ligesom det skal fremgå, om trossamfundet har modtaget en eller flere donationer fra samme donator, der enkeltvis eller samlet overstiger 20.000 kr. ekskl. moms. Det fremgår også af lovforslagets bemærkninger, at det af hensyn til internationale regler om religionsfrihed ikke er hensigten at stille krav om, at trossamfundet oplyser navnet på den enkelte personlige bidragsyder. Dette skyldes, at en ordning, der indebærer en pligt til at offentliggøre identiteten på de enkeltpersoner, som har støttet et bestemt trossamfund, vil være egnet til at afsløre de pågældende enkeltpersoners trosretning. En sådan tvungen offentliggørelse af enkeltpersoners trosretning vil udgøre et indgreb i de pågældendes religionsfrihed, jf. EMRK artikel 9, stk. 1. I tilfælde af donation fra enkeltpersoner vil trossamfundet således alene

skulle oplyse donationens/donationernes samlede størrelse, jf. Folketingstidende 2017-18, tillæg A, L 19, som fremsat, side 47. Bemyndigelsen er anvendt til at udstede bekendtgørelse om Trossamfundsregistret, jf. nedenfor.

Det følger af trossamfundslovens § 22, stk. 1, at kirkeministeren kan tilbagekalde anerkendelsen af et anerkendt trossamfund, hvis det ikke længere opfylder betingelserne for anerkendelse eller overholder de forpligtelser, der er fastsat i trossamfundsloven. Det følger af § 22, stk. 2, at kirkeministeren tilbagekalder anerkendelsen, hvis trossamfundet i forbindelse med den manglende opfyldelse af de fastsatte forpligtelser har udvist svig. Det følger endvidere af § 22, stk. 3, at trossamfundet i andre tilfælde end nævnt i stk. 2 skal have en frist på højst 6 måneder til at afhjælpe den manglende opfyldelse af trossamfundets forpligtelser, såfremt sådan afhjælpning er mulig.

Bemyndigelsesbestemmelsen i trossamfundslovens § 21, stk. 2, er anvendt til at udstede bekendtgørelse om Trossamfundsregistret, der i kapitel 5-6 indeholder bestemmelser om udarbejdelse og obligatorisk digital indberetning af årsregnskaber og donationsoplysninger for anerkendte trossamfund og menigheder samt offentliggørelse af oplysningerne på Trossamfundsregistrets hjemmeside. Reglerne er nærmere beskrevet i By-, Land- og Kirkeministeriets vejledning af 20. marts 2024 om udarbejdelse og indberetning af årsregnskaber og donationsoplysninger for anerkendte trossamfund og menigheder.

Pligten til hvert år at udarbejde og indsende et årsregnskab gælder både for trossamfund og menigheder, der er omfattet af et trossamfunds anerkendelse, jf. § 15, stk. 1 og 2, i bekendtgørelse om Trossamfundsregistret. Årsregnskabet skal indsendes digitalt til Trossamfundsregistret og bliver offentligt tilgængeligt på Trossamfundsregistrets hjemmeside ved indsendelsen, jf. bekendtgørelsens § 21. En menighed, der er omfattet af et trossamfunds anerkendelse, har dog ikke pligt til at udarbejde og indberette et årsregnskab og oplysninger om donationer, hvis trossamfundet udarbejder og indberetter et konsolideret årsregnskab og oplysninger om donationer, hvori menigheder omfattet af trossamfundets anerkendelses årsregnskab og oplysninger om donationer indgår, jf. bekendtgørelse om Trossamfundsregistret § 15, stk. 3 og 5.

Årsregnskabet skal ud over at leve op til kravene for virksomheder omfattet af regnskabsklasse A i årsregnskabsloven indeholde oplysninger om det samlede beløb, trossamfundet henholdsvis menigheden har modtaget i donationer i regnskabsåret, jf. § 17, stk. 1, i bekendtgørelse om Trossamfundsregistret. Anerkendte trossamfund og menigheder har endvidere via en digital selvbetjeningsløsning pligt til at indberette oplysninger om donationer, jf. § 17, stk. 2, i bekendtgørelse om Trossamfundsregistret. Det fremgår af § 17, stk. 3, at trossamfundet henholdsvis menigheden ved indberetningen skal angive: 1) det samlede donationsbeløb modtaget i regnskabsåret, 2) oplysninger om hvorvidt trossamfundet henholdsvis menigheden i regnskabsåret har modtaget en eller flere donationer fra samme donator, der

enkeltvis eller samlet overstiger 20.000 kr., og 3) oplysninger om størrelsen af donationen fra den enkelte donator samt donators navn og adresse, når der er tale om en eller flere donationer fra samme donator, der enkeltvis eller samlet overstiger 20.000 kr. Donators navn og adresse skal dog ikke oplyses, hvis der er tale om donationer fra enkeltpersoner eller enkeltmandsfirmaer. I stedet angives donator som anonym.

Som donationer anses kontantbeløb, bortset fra medlemskontingent, samt økonomisk støtte i form af lån, lånegarantier, lån af lokaler, varer, tjenesteydelser, fast ejendom og tilskud m.v., jf. § 17, stk. 1, 2. pkt., i bekendtgørelse om Trossamfundsregistreret Der er således tale om bidrag, hvor donator ikke modtager en modydelse.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger til trossamfundsloven, at det i forbindelse med udarbejdelsen af loven blev overvejet, om indirekte udenlandsk støtte for eksempel i form af oplysning om udenlandske religiøse forkyndere burde fremgå af årsregnskabet, jf. Folketingstidende 2017-18, tillæg A, L 19 som fremsat, side 30. By-, Land- og Kirkeministeriet vurderede imidlertid, at der kunne opstå uhensigtsmæssige afgrænsningsspørgsmål ved en forpligtelse til at skulle oplyse om indirekte støtte i årsregnskabet. Derudover vurderede ministeriet, at der med ansøgningsprocessen i udlændingelovens § 9 f om udenlandske forkyndere var tilstrækkelig transparens og indsigt med udenlandske forkynderes ophold i Danmark. Det fremgår på den baggrund af § 17, stk. 1, 3. pkt., i bekendtgørelse om Trossamfundsregistret, at oplysninger om indirekte udenlandsk støtte i form af aflønning af udenlandske forkyndere ikke skal fremgå af oversigten over donationer.

2.8.2. By-, Land- og Kirkeministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Rigsrevisionen undersøgte i 2022, om Trossamfundsregistret indeholder alle de lovpligtige oplysninger om anerkendte trossamfund og menigheder, herunder oplysninger om årsregnskab og medlemstal, jf. Rigsrevisionens beretning nr. 17/2021 af juni 2022 om Kirkeministeriets forvaltning af Trossamfundsregistret. Rigsrevisionens undersøgelse omfattede årsregnskaber og oplysninger om donationer for 2020 fra alle 417 anerkendte trossamfund og menigheder, der på undersøgelsestidspunktet var anerkendt.

Rigsrevisionens gennemgang af oplysningerne i Trossamfundsregistret viste, at der pr. 22. februar 2022 var formelle fejl og mangler i årsregnskaber og donationsoplysninger hos 47 pct. af trossamfundene og menighederne. Undersøgelsen viste, at 6 pct. ikke havde indberettet årsregnskabet, mens 12 pct. havde fejl i forhold til kravene i årsregnskabsloven, 11 pct. havde fejl i donationsoplysningerne, og 19 pct. havde fejl både i forhold til kravene i årsregnskabsloven og i donationsoplysningerne.

Rigsrevisionen konkluderede blandt andet, at Trossamfundsregistret ikke i tilstrækkelig grad bidrager til lovens formål

om at sikre større åbenhed og gennemsigtighed om trossamfundenes økonomi og organisation.

By-, Land- og Kirkeministeriet har på baggrund af Rigsrevisionens beretning 17/2021 midlertidigt udvidet ministeriets stikprøvetilsyn med årsregnskaber og oplysninger om donationer fra 10 pct. til 20 pct. af det samlede antal anerkendte trossamfund og menigheder. Ministeriet konstaterede i 2024 i forbindelse med det udvidede stikprøvetilsyn med årsregnskaber og oplysninger om donationer for 2021, at 78 pct. af de udtagne årsregnskaber og oplysninger om donationer var fejlbehæftede. De pågældende trossamfund og menigheder fik som led i tilsynet mulighed for at afhjælpe fejlene, jf. trossamfundslovens § 22, stk. 3. Afhjælpning af fejl og mangler sker dog ofte først efter flere skriftlige henvendelser og en betydelig individuel vejledningsindsats fra By-, Land- og Kirkeministeriets side.

I et fortsat notat af juni 2024 om beretning nr. 17/2021 fandt Rigsrevisionen det bl.a. tilfredsstillende, at By-, Land- og Kirkeministeriet har udvidet stikprøvekontrollen af trossamfunds og menigheders årsregnskaber for 2021, og at ministeriet foretager tilsyn med indberetninger af årsregnskaber og donationer uden væsentlige forsinkelser. Rigsrevisionen bemærkede dog, at ministeriet ikke var i mål med den planlagte revision af trossamfundsloven, herunder med at afklare, om der skal indføres krav om, at trossamfundenes og menighedernes årsregnskaber skal revideres af en godkendt revisor. Rigsrevisionen ville på den baggrund fortsat følge udviklingen samt By-, Land- og Kirkeministeriets arbejde med at styrke forvaltningen af Trossamfundsregistret.

Ministeriet finder på den baggrund, at der er behov for nye initiativer, der kan imødegå den høje fejlrate, der blev konstateret i Rigsrevisionens undersøgelse af alle årsregnskaber og oplysninger om donationer for 2020 og i ministeriets efterfølgende udvidede stikprøvetilsyn for 2021.

By-, Land- og Kirkeministeriet vurderer for det første, at der er behov for en tydeliggørelse af trossamfundene og menighedernes ansvar for, at årsregnskabet og oplysningerne om donationer bliver indberettet til Trossamfundsregistret.

By-, Land- og Kirkeministeriet foreslår, at trossamfundslovens § 21, stk. 1, ophæves, og at der i stedet indsættes et nyt stk. 1, hvoraf det fremgår, at et anerkendt trossamfund og menighed hvert år skal udarbejde og indberette det seneste årsregnskab og oplysninger om donationer til Trossamfundsregistret. Samtidig tydeliggøres det, at årsregnskabet og oplysningerne om donationer bliver offentligt tilgængelige på Trossamfundsregistrets hjemmeside samtidig med indberetningen.

Den foreslåede ændring vil indebære, at det tydeliggøres, at årsregnskabet og oplysningerne om donationer indberettes direkte til Trossamfundsregistret af trossamfundet og menigheden ved digital selvbetjening. Bestemmelsen præciserer, at det er trossamfundets eller menighedens ansvar at sikre, at årsregnskabet og oplysninger om donationer bliver indbe-

rettet og dermed offentliggjort. Præciseringen svarer til den hidtidige udmøntning af trossamfundsloven, jf. bekendtgørelse om Trossamfundsregistret §§ 15, stk. 1-2, og 17. Det bemærkes i den forbindelse, at det er By-, Land- og Kirkeministeriets hensigt at ændre den gældende bekendtgørelse om Trossamfundsregistret således, at fristen for indberetning af årsregnskabet ændres fra 5 til 8 måneder efter regnskabsårets afslutning.

By-, Land- og Kirkeministeriet forventer ikke, at den foreslåede ændring af trossamfundslovens § 21, stk. 1, vil medføre en ændring af bekendtgørelse om Trossamfundsregistrets § 15, stk. 3 og 5. Anerkendte trossamfund vil således fortsat have mulighed for at udarbejde et konsolideret årsregnskab og oplysninger om donationer, hvori menigheder omfattet af trossamfundets anerkendelses årsregnskab og oplysninger om donationer indgår.

Ministeriet har for det andet overvejet, om der bør indføres et generelt krav om, at trossamfundenes og menighedernes årsregnskaber skal være revideret af en ekstern revisor, når de indberettes til Trossamfundsregistret. Et krav om at anvende en ekstern revisor vil sikre en professionel gennemgang af årsregnskabet, inden det indberettes til Trossamfundsregistret, og må forventes at medvirke til en højere kvalitet i de indberettede årsregnskaber. En væsentligt lavere fejlrate i de indberettede årsregnskaber og donationsoplysninger vil desuden reducere By-, Land- og Kirkeministeriets ressourceforbrug i forbindelse med langvarige vejlednings- og opfølgingsforløb over for det enkelte trossamfund eller menighed, når det skal rette konstaterede fejl og mangler.

Et generelt krav om, at trossamfundenes og menighedernes årsregnskaber skal være revideret af en ekstern revisor, vil dog være forbundet med væsentlige administrative og økonomiske byrder for de anerkendte trossamfund og menigheder. By-, Land- og Kirkeministeriet vurderer derfor, at der i stedet for et generelt krav om at anvende en ekstern revisor bør gives hjemmel til, at et anerkendt trossamfund eller en menighed, der gentagne gange har indberettet årsregnskaber og oplysninger om donationer med væsentlige mangler til Trossamfundsregistret, kan gives pålæg om at anvende en ekstern revisor i en periode.

By-, Land- og Kirkeministeriet foreslår på den baggrund, at der indsættes et nyt stk. 2 i trossamfundslovens § 21, hvorefter kirkeministeren kan give et trossamfund eller en menighed, der gentagne gange har indberettet årsregnskaber eller oplysninger om donationer med væsentlige mangler til Trossamfundsregistret, et pålæg om at anvende en ekstern revisor.

Det er hensigten at benytte den foreslåede bestemmelse efter en konkret vurdering i tilfælde, hvor et trossamfund eller en menigheds årsregnskab eller oplysninger om donationer indeholder væsentlige mangler i mindst to på hinanden følgende år. Pålægget kan gives fra det tidspunkt, hvor ministeriet konstaterer, at der gentagne gange har været væsentlige mangler i trossamfundet eller menighedens årsregnskab el-

ler oplysninger om donationer. Det er en forudsætning for anvendelse af bestemmelsen, at trossamfundet eller menigheden er blevet varslet om, at væsentlige mangler i trossamfundets eller menighedens årsregnskab eller oplysninger om donationer kan medføre et pålæg om at anvende en ekstern revisor.

Pålægget vil gælde for to regnskabsår. Den eksterne revisor vil således skulle bistå ved afhjælpning af mangler og revision af det årsregnskab og oplysninger om donationer, der udløser pålægget, samt udarbejdelse og revision af det efterfølgende årsregnskab og oplysninger om donationer.

Bestemmelsen ændrer ikke på, at en eventuel tilbagekaldelse af anerkendelsen som følge af manglende opfyldelse af de fastsatte forpligtelser forudsætter, at trossamfundet eller menigheden enten har udvist svig, eller at trossamfundet eller menigheden har fået en frist på højst 6 måneder til at afhjælpe den manglende opfyldelse af trossamfundets eller menighedens forpligtelser, jf. § trossamfundslovens 22, stk. 1-3, samt lovforslagets § 1, nr. 25.

By-, Land- og Kirkeministeriet vurderer endvidere, at de gældende krav til anerkendte trossamfund og menigheders årsregnskaber ikke er tilstrækkelige, for så vidt angår oplysninger om indirekte støtte i form af aflønning af udenlandske forkyndere. Visse anerkendte trossamfund og menigheder bruger i varierende omfang forkyndere, der ansættes, udsendes og aflønnes direkte af udenlandske organisationer, foreninger og stater, således at oplysningerne ikke fremgår af trossamfundets eller menighedens regnskab.

Offentligheden har derfor ikke kendskab til, hvem der indirekte støtter anerkendte trossamfund og menigheder i form af aflønning af dets religiøse forkyndere, og i hvilket omfang trossamfundene eller menighederne på denne måde modtager indirekte økonomisk støtte. By-, Land- og Kirkeministeriet vurderer, at de gældende regler ikke i tilstrækkeligt omfang skaber den nødvendige åbenhed om anerkendte trossamfunds og menigheders økonomi og organisering.

Med henblik på at skabe større åbenhed om, hvem der støtter anerkendte trossamfund og menigheder i Danmark gennem indirekte finansiering af religiøse forkyndere og for at understøtte arbejdet i Udlændinge- og Integrationsministeriets Center for Dokumentation og Indsats mod Ekstremisme, finder By-, Land- og Kirkeministeriet, at trossamfundenes og menighedernes oplysningspligt bør skærpes.

By-, Land- og Kirkeministeriet foreslår derfor, at der foretages ændringer i den eksisterende bemyndigelsesbestemmelse i trossamfundslovens § 21, stk. 2, der bliver til stk. 3. By-, Land- og Kirkeministeriet vil anvende den ændrede bemyndigelsesbestemmelse til at fastsætte regler om, at årsregnskabet skal indeholde oplysninger om, hvem der aflønner trossamfundets eller menighedens religiøse forkyndere i de situationer, hvor vedkommende er udsendt til Danmark af udenlandske organisationer, foreninger eller stater og modtager hel eller delvis løn direkte herfra og dermed uden om

trossamfundet eller menigheden. Formålet hermed er at skabe større åbenhed om, hvem der indirekte finansierer religiøse forkyndere i anerkendte trossamfund eller menigheder i Danmark.

Reglerne vil ikke indebære, at årsregnskabet skal indeholde navne på de religiøse forkyndere eller oplysninger om deres individuelle løn, men derimod oplysninger om, hvem der finansierer vedkommendes løn. Reglerne forudsættes at blive udmøntet i bekendtgørelse om Trossamfundsregistret.

Manglende opfyldelse af kravet om, at årsregnskabet skal indeholde oplysninger om, hvem der aflønner trossamfundets eller menighedens religiøse forkyndere, vil som udgangspunkt medføre tilbagekaldelse af trossamfundets eller menighedens anerkendelse, medmindre trossamfundet hhv. menigheden har afhjulpet manglen inden for en fastsat frist, jf. trossamfundslovens § 22, stk. 3 og lovforslagets § 1, nr. 25. En afgørelse om anerkendelse eller tilbagekaldelse af anerkendelse vil ofte indeholde et forvaltningsmæssigt skøn, og afgørelsen skal opfylde de almindelige forvaltningsprocessuelle og forvaltningsretlige krav om bl.a. partshøring, begrundelse og klagevejledning samt retsgrundsætningerne om saglighed og proportionalitet.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har ingen økonomiske konsekvenser for kommunerne eller regionerne.

Lovforslaget medfører statslige merudgifter på 1,5 mio. kr. årligt fra 2026 til videreudvikling af Trossamfundsregistret med henblik på bl.a. at øge datasikkerheden i registret. Lovforslaget indebærer desuden et behov for at føre tilsyn med anerkendte trossamfunds overholdelse af bestemmelserne, herunder særligt de nye anerkendelsesbetingelser i trossamfundslovens § 7, stk. 1-2, og § 8, stk. 1, samt administrationen af bestemmelser om valgfrihed for forkyndere med vielsesbemyndigelse mellem at gennemføre kurset i dansk familieret, frihed og folkestyre eller alternativt at bestå en prøve. Der kan i forbindelse med kommende finanslove afsættes yderligere midler til opskaleret tilsyn.

Lovforslaget følger principperne for digitaliseringsklar lovgivning.

Det bemærkes, at lovforslaget er i overensstemmelse med princip nr. 1, der tilsiger, at lovgivningen bør være enkel og klar, så den er let at forstå for borgeren. Lovforslaget medfører en kodificering af praksis i forvaltningen af trossamfundsloven, herunder en præcisering i lovtæksten af trossamfundenes ansvar for indberetning af årsregnskabet og oplysninger om donationer til Trossamfundsregistret.

Det vurderes, at princip nr. 2 om at muliggøre digital kommunikation ikke er relevant for lovforslaget, da der med lovforslaget ikke ændres på de allerede eksisterende regler om myndigheders anvendelse af digital kommunikation med trossamfundene.

Det vurderes, at princip nr. 3 om at muliggøre automatisk sagsbehandling ikke er relevant for lovforslaget, da der ikke indgår bestemmelser herom.

Det vurderes, at lovforslaget er i overensstemmelse med princip nr. 4 om ensartede begreber og genbrug af data, da Trossamfundsregistret fortsat anvendes til indberetning af lovpligtige oplysninger fra de anerkendte trossamfund.

Det vurderes, at lovforslaget følger princip nr. 5 og 6 om tryk og sikker databehandling samt anvendelse af offentlig infrastruktur, idet By-, Land- og Kirkeministeriet vil hæve datasikkerheden i Trossamfundsregistret ved at ændre logi-n løsningen til MitID Erhverv.

Det vurderes slutteligt, at lovforslaget lever op til princip nr. 7 om forebyggelse af snyd, idet lovforslaget ikke åbner for nye muligheder for snyd.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslagets § 1, nr. 16-19, om indførelse af mulighed for

at aflægge en skriftlig prøve i dansk familieret, frihed og folkestyre, indeholder elementer af positive konsekvenser for borgere, da ordningen bidrager til valgfrihed mellem at deltage i kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre eller at bestå en prøve i samme indhold.

6. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klimamæssige konsekvenser.

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljø- og naturmæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget har ingen EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 29. januar 2025 til den 26. februar 2025 (28 dage) været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.: Alle anerkendte trossamfund og menigheder, Dansk Muslimsk Union, Danske Kirkers Råd, Den Islamiske Union i Danmark, Frikirkenet og Grønlands Selvstyre.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Forslaget medfører statslige merudgifter på 1,5 mio. kr. årligt fra 2026.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen

Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Forslaget indeholder elementer af positive konsekvenser for borgere i form af øget valgfrihed
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	
Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Lov om trossamfund uden for folkekirken trådte i kraft den 1. januar 2018.

Lovens titel foreslås ændret til »Lov om trossamfund uden for folkekirken (trossamfundsloven)«

Formålet med forslaget er at indføre en populærtitel til loven. Indførelsen af populærtitlen er i overensstemmelse med praksis siden lovens ikrafttrædelse, hvor loven har været omtalt som trossamfundsloven.

Til nr. 2

Trossamfundslovens § 7, stk. 1, nr. 1, fastsætter, at et trossamfund kan registreres som anerkendt trossamfund, såfremt det har mindst 50 myndige medlemmer, der enten har fast bopæl i Danmark eller dansk indfødsret.

Det foreslås at ændre § 7, stk. 1, nr. 1, således at »og« udgår.

Ændringen er en konsekvens af ændringen i lovforslagets § 1, nr. 4, hvorved der indsættes et nr. 3 i § 7, stk. 1.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 4.

Til nr. 3

Trossamfundslovens § 7, stk. 1, nr. 2, fastsætter, at et trossamfund kan registreres som anerkendt trossamfund, såfremt det ikke opfordrer til eller foretager noget, der strider mod bestemmelser i lov eller bestemmelser fastsat i medfør af lov.

Det foreslås at ændre § 7, stk. 1, nr. 2, således at »lov.« ændres til »lov, og«.

Ændringen er en konsekvens af ændringen i lovforslagets § 1, nr. 4, hvorved der indsættes et nr. 3 i § 7, stk. 1.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 4.

Til nr. 4

Trossamfundsloven indeholder i § 7 betingelserne for, at et trossamfund, jf. lovens § 1, kan registreres som anerkendt trossamfund.

Bestemmelsen indeholder i stk. 1 de to materielle betingelser for anerkendelse: 1) trossamfundet skal have mindst 50 myndige medlemmer, der enten har fast bopæl i Danmark eller dansk indfødsret, og 2) trossamfundet må ikke opfordre til eller foretage noget, der strider mod bestemmelser i lov eller bestemmelser fastsat i medfør af lov.

Der blev i 2017 indført en offentlig, national sanktionsliste med navngivne udenlandske religiøse forkyndere, som kan udelukkes fra at indrejse i Danmark af hensyn til den offentlige orden, jf. lov nr. 1743 af 27. december 2016 om indførelse af en offentlig sanktionsliste over udenlandske religiøse forkyndere m.fl., som kan udelukkes fra at indrejse.

Det fremgår således af udlændingelovens § 29 c, stk. 1, at en udlænding kan optages på en liste, hvis udlændingen virker som religiøs forkynder eller på anden måde udbreder en religion eller tro, og hensynet til den offentlige orden i Danmark tilsiger, at udlændingen ikke bør have ophold her i landet. Optagelse på listen sker for 2 år og kan forlænges med 2 år ad gangen. En udlænding, som er omfattet af EU-reglerne, jf. udlændingelovens § 2, stk. 3, eller har opholdstilladelse her i landet, kan ikke optages på listen. Udlændinge, som optages på listen, meddeles et indrejseforbud, jf. udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 4.

Efter de gældende regler i trossamfundsloven vil det ikke have betydning for et trossamfunds anerkendelse, hvis trossamfundet faciliterer prædikener med personer på den nationale sanktionsliste.

Det foreslås, at der indsættes en ny § 7, stk. 1, nr. 3, hvorefter det er en betingelse for anerkendelse som trossamfund, at trossamfundet ikke faciliterer prædikener eller taler afholdt af personer, der på tidspunktet for faciliteringen er optaget på den nationale sanktionsliste over udenlandske religiøse forkyndere.

Den foreslåede ændring indebærer sammen med lovforslagets § 1, nr. 9, en skærpelse af betingelserne for anerkendelse af trossamfund og menigheder.

Ved facilitering forstås, at trossamfundet eller menigheden gør en prædiken eller tale tilgængelig for en bredere kreds af personer. Det kan for eksempel være på trossamfundets hjemmeside, sociale medier eller i forbindelse med trossam-

fundets aktiviteter. Facilitering omfatter prædikener og taler, der er tilgængelige, uanset hvornår prædikenen eller talen er gjort tilgængelig. En prædiken eller tale, der for eksempel offentliggøres på en hjemmeside eller sociale medier, vil derfor udgøre en facilitering, så længe prædikenen eller talen er tilgængelig. Et trossamfund eller en menighed vil således skulle fjerne prædikener og taler fra hjemmesider og opslag på sociale medier m.v., hvis den religiøse forkynder, der taler eller prædiker, efterfølgende bliver optaget på den nationale sanktionsliste.

Prædikener og taler kan være både mundtlige og skriftlige og omfatter bl.a. forkyndelse af et religiøst budskab, andre former for udbredelse af en religion eller tro samt den undervisning eller oplæring, der finder sted i for eksempel religiøse studiekredse eller undervisningsforløb. Prædikener og taler omfatter dog også udtalelser om sekulære emner. Det vil bero på en konkret vurdering, hvorvidt der er tale om en prædiken eller tale. Det vil være omfattet af bestemmelsen, hvis den religiøse forkynder, som er optaget på den nationale sanktionsliste, alene afholder en del af prædikenen eller talen. Selv korte optagelser eller tekster kan efter omstændighederne anses som en prædiken eller tale. Kontakt mellem et trossamfund eller en menighed og en person på den nationale sanktionsliste vil dog ikke i sig selv være en overtrædelse af den foreslåede bestemmelse.

Det vil indgå i behandlingen af en ansøgning om anerkendelse, om trossamfundet eller menigheden har faciliteret en prædiken eller tale med en religiøs forkynder, der på tidspunktet for faciliteringen er optaget på den nationale sanktionsliste.

Opfylder et anerkendt trossamfund eller menighed ikke længere betingelserne for anerkendelse, eller overholder trossamfundet eller menigheden ikke de forpligtelser, der er fastsat i denne lov, kan kirkeministeren tilbagekalde anerkendelsen, jf. trossamfundslovens § 22, stk. 1 samt lovforslagets § 1, nr. 25. Hvis By-, Land- og Kirkeministeriet bliver bekendt med, at et anerkendt trossamfund eller menighed faciliterer en prædiken eller tale afholdt af en religiøs forkynder, der er optaget på den nationale sanktionsliste, vil ministeriet indlede en tilsynssag mod det pågældende trossamfund eller menighed.

Det vil bero på en konkret vurdering, om det forhold, at et trossamfund eller en menighed stopper faciliteringen af en prædiken eller tale med en religiøs forkynder, der er optaget på den nationale sanktionsliste, kan medføre, at trossamfundet eller menigheden fortsat kan være anerkendt. Hvis et trossamfund eller menighed for eksempel har delt en optagelse af en religiøs forkynder, der er optaget på den nationale sanktionsliste, og herefter sletter optagelsen, vil det være en konkret vurdering, hvorvidt denne facilitering har betydning for trossamfundets eller menighedens anerkendelse.

Manglende opfyldelse af bestemmelsen vil som udgangspunkt medføre, at det pågældende trossamfund eller den pågældende menighed ikke kan opnå anerkendelse. Tilsva-

rende vil manglende opfyldelse af bestemmelsen som udgangspunkt medføre tilbagekaldelse af trossamfundets eller menighedens anerkendelse, jf. dog trossamfundslovens § 22, stk. 3 samt lovforslagets § 1, nr. 25, om, at trossamfundet eller menigheden inden for en fastsat frist skal have mulighed for at afhjælpe manglen, hvis det er muligt. En afgørelse om anerkendelse eller tilbagekaldelse af anerkendelse vil ofte indeholde et forvaltningsmæssigt skøn, og afgørelsen skal opfylde de almindelige forvaltningsprocessuelle og forvaltningsretlige krav om bl.a. partshøring, begrundelse og klagevejledning samt retsgrundsætningerne om saglighed og proportionalitet.

Bestemmelsen vil omfatte situationer, hvor trossamfundet eller menigheden faciliterer, at en person på den nationale sanktionsliste afholder en prædiken eller tale fysisk eller digitalt. Personer på den nationale sanktionsliste meddeles dog et indrejseforbud, jf. udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 4.

Den konkrete facilitering af prædikener eller taler skal kunne tilskrives trossamfundet eller menigheden som sådan. Det er et krav, at der er en entydig sammenhæng mellem trossamfundet eller menigheden og den, der faciliterer en prædiken eller tale med en religiøs forkynder, der er optaget på den nationale sanktionsliste. Det vil indgå i vurderingen, om faciliteringen relaterer sig til trossamfundet eller menigheden, og om faciliteringen er foretaget på vegne af trossamfundet eller menigheden eller i forbindelse med trossamfundets eller menighedens virksomhed. Det vil endvidere bero på en konkret vurdering, hvorvidt en menigheds facilitering af en prædiken eller tale af en religiøs forkynder på den nationale sanktionsliste også kan tilskrives trossamfundet og dermed få betydning for trossamfundets anerkendelse.

Ministeriet vil løbende føre tilsyn med, at de anerkendte trossamfund og menigheder opfylder betingelsen i trossamfundslovens § 7, stk. 1, nr. 3. Tilsynet vil blive baseret på offentligt tilgængelige oplysninger samt oplysninger indsamlet af andre myndigheder, der efter en konkret vurdering deles med By-, Land- og Kirkeministeriet.

Til nr. 5

Det fremgår af trossamfundslovens § 7, stk. 2, nr. 3, at en anmodning om anerkendelse skal indeholde trossamfundets vedtægter.

Bestemmelsen er en lovfæstelse af praksis for trossamfundslovens vedtagelse om, at trossamfundet skal indsende deres vedtægter til brug for behandlingen af en ansøgning om anerkendelse. Af bemærkningerne til forslag til lov om trossamfund uden for folkekirken, jf. Folketingstidende 2017-18, tillæg A, L 19, som fremsat, side 14, fremgår det endvidere, at det er en forudsætning for anerkendelse, at trossamfundet skal sikre, at medlemmerne frit kan udmelde sig af trossamfundet. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med trossamfundslovens §§ 2 og 3 og har til formål at give indsigt i, at trossamfund ikke i deres religionsudøvelse

fastsætter regler, der strider mod bestemmelser fastsat ved lov eller i medfør af lov.

By-, Land- og Kirkeministeriet har derfor i praksis stillet krav om, at et trossamfund eller en menigheds vedtægt skal indeholde bestemmelser om ind- og udmeldelse af trossamfundet, samt at bestemmelser om ind- og udmeldelse af mindreårige er fastsat i overensstemmelse med forældreansvarsloven. Disse krav til et trossamfund eller en menigheds vedtægt påses ligeledes af ministeriet i forbindelse med et anerkendt trossamfund eller menigheds ændringer af deres vedtægt, jf. trossamfundslovens § 20, stk. 1.

Det foreslås, at der i § 7, stk. 2, nr. 3, indsættes », herunder bestemmelser om ind- og udmeldelse« efter »vedtægter«.

Der er tale om en præcisering af den hidtidige praksis, hvor der har været stillet krav om, at den vedtægt, der indsendes i forbindelse med en anmodning om anerkendelse, skal indeholde bestemmelser om medlemmers frivillige ind- og udmeldelse.

Kravet om, at et trossamfunds vedtægt skal indeholde bestemmelser om ind- og udmeldelse bidrager til at sikre, at medlemmerne ikke fastholdes i trossamfundet mod deres vilje.

By-, Land- og Kirkeministeriet forventer, at præciseringen af bestemmelsen vil bidrage til at reducere sagsbehandlingstiden, da anmodningen på et tidligere tidspunkt vil være fyldestgørende. Ministeriet vil dermed have færre sagsskridt i forbindelse med behandlingen af anmodningen, før den forelægges Det Rådgivende Udvalg vedrørende Trossamfund.

Der er tale om en præcisering af praksis, som ikke vil indebære en materiel ændring af retstilstanden.

Til nr. 6

Det fremgår af trossamfundslovens § 7, stk. 2, nr. 7, at en anmodning om anerkendelse skal indeholde det seneste årsregnskab, som skal være revideret og give et retvisende billede af trossamfundets økonomiske forhold.

Det foreslås, at der i § 7, stk. 2, nr. 7, indsættes »eller reviewet« efter »revideret«.

Der er tale om en præcisering af den hidtidige praksis, hvor der har været stillet krav om, at det årsregnskab, der indsendes i forbindelse med anmodningen om anerkendelse, enten er revideret eller reviewet.

Den foreslåede ændring vil medføre, at bestemmelsen præciseres, således at det fremgår, at det årsregnskab, der indsendes i forbindelse med anmodningen om anerkendelse, skal være enten revideret eller reviewet. Årsregnskabet skal være revideret eller reviewet af en registreret eller statsautoriseret revisor i henhold til danske standarder for revision eller review. Det seneste årsregnskab skal give et retvisende billede af trossamfundets økonomiske forhold.

Med et revideret regnskab menes et regnskab, hvor en revisor har foretaget analyser, forespørgsler til ledelsen, verifikation af modtagne oplysninger samt relevante kontroller af væsentlige poster i årsregnskabet.

Ved et review tager en revisor udgangspunkt i oplysningerne fra ledelsen, og gennemgangen af årsregnskabet er primært baseret på analyser og forespørgsler til ledelsen. Revisoren foretager kun yderligere kontrol af oplysningerne, hvis analyserne og forespørgslerne giver anledning til det.

Kravet om indsendelse af et årsregnskab bidrager til større åbenhed og indsigt i trossamfundenes økonomiske forhold. Årsregnskabet giver endvidere indsigt i trossamfundets organisering, størrelse og struktur.

Med ændringen vil det udtrykkeligt fremgå af lovteksten, hvilke krav der stilles til det årsregnskab, som skal vedlægges anmodningen om anerkendelse. Præciseringen af bestemmelsen vil desuden bidrage til at reducere sagsbehandlingstiden, da anmodningen på et tidligere tidspunkt vil være fyldestgørende. Ministeriet vil dermed have færre sagsskridt i forbindelse med behandlingen af anmodningen, før den forelægges Det Rådgivende Udvalg vedrørende Trossamfund.

Der er tale om en præcisering af praksis, som ikke vil indebære en materiel ændring af retstilstanden.

Til nr. 7

Det fremgår af trossamfundslovens § 8, stk. 1, at et trossamfund, der omfatter flere menigheder, forsamlinger eller kredse m.v. ved anmodning om anerkendelse kan indgive en fortegnelse over disse med angivelse af betegnelse, hjemsted, organisationsforhold og økonomiske forhold.

I praksis indebærer det, at der stilles krav om, at anmodningen indeholder oplysninger om navn og hjemsted for menigheden, antal myndige medlemmer af menigheden, menighedens vedtægter, herunder bestemmelser om ind- og udmeldelse, navn og adresse på den kontaktperson, der er ansvarlig for menigheden i forhold til Trossamfundsregistret, det seneste årsregnskab, som skal være revideret eller reviewet og give et retvisende billede af menighedens økonomiske forhold, dokumentation for, at trossamfundet ønsker, at menigheden er omfattet af trossamfundets anerkendelse, samt dokumentation for, at menigheden ønsker at være omfattet af trossamfundets anerkendelse. Bestemmelsen i § 8, stk. 1, vedrører kun de trossamfund, der omfatter flere, selvstændigt afgrænsede enheder. Betegnelserne for sådanne enheder kan være forskellige, men i praksis anvender By-, Land- og Kirkeministeriet betegnelsen ”menighed”.

Det foreslås, at § 8, stk. 1, nyaffattes, således, at det fastsættes, at et trossamfund, der omfatter flere menigheder, kan anmode om, at anerkendelsen også omfatter disse. Anmodningen skal indeholde følgende oplysninger:

1) Navn og hjemsted for menigheden.

2) Antal myndige medlemmer af menigheden.

3) Menighedens vedtægter, herunder bestemmelser om ind- og udmeldelse.

4) Navn og adresse på den kontaktperson, der er ansvarlig for menigheden i forhold til Trossamfundsregistret.

5) Det seneste årsregnskab, som skal være revideret eller reviewet og give et retvisende billede af menighedens økonomiske forhold.

6) Dokumentation for, at trossamfundet ønsker, at menigheden er omfattet af trossamfundets anerkendelse.

7) Dokumentation for, at menigheden ønsker at være omfattet af trossamfundets anerkendelse.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at skabe større transparens om de krav, der stilles til en anmodning om, at en menighed bliver omfattet af et trossamfunds anerkendelse. Formålet er således at præcisere, hvilke oplysninger en menighed skal fremsende i forbindelse med anmodningen.

Oplysningskravene i den foreslåede bestemmelse følger samme struktur som lovens § 7, stk. 2, vedrørende anerkendelse som trossamfund. På tilsvarende vis som i § 7, stk. 2, er nogle af oplysningerne af rent praktisk karakter (nr. 1 og nr. 4), mens andre skal belyse, hvorvidt menigheden har en fast struktur og en vis stabilitet (nr. 2, nr. 3 og nr. 5). Oplysningerne i nr. 6 og nr. 7 har til formål at sikre, at både trossamfund og menighed ønsker, at menigheden omfattes af trossamfundets anerkendelse.

Efter forslaget til *stk. 1, nr. 1*, skal en anmodning om anerkendelse som menighed indeholde oplysninger om navn og hjemsted for menigheden.

En anmodning om anerkendelse som menighed skal endvidere indeholde oplysninger om antal myndige medlemmer af menigheden, jf. *stk. 1, nr. 2*. Denne oplysning underbygger, at der er tale om et fællesskab, hvor medlemmerne samles om tro på magter, som står over mennesker og naturlove, efter udformede læresætninger og ritualer. Der skal være tale om et formelt medlemskab med retningslinjer i menighedens vedtægt for såvel optagelse af medlemmer som for frivilligt og ufrivilligt ophør af medlemskab. Der stilles ikke krav om, at anerkendte menigheder skal leve op til betingelsen i trossamfundslovens § 7, stk. 1, nr. 1, om at have mindst 50 myndige medlemmer, der enten har fast bopæl i Danmark eller dansk indfødsret.

Med forslaget til *stk. 1, nr. 3*, skal en anmodning om anerkendelse som menighed indeholde oplysninger om menighedens vedtægter, herunder bestemmelser om ind- og udmeldelse. Bestemmelsen har til formål at belyse, at menigheden har en vis fast struktur og stabilitet og give indsigt i, at menigheden ikke opfordrer til eller foretager noget, der strider mod bestemmelser i lov eller bestemmelser fastsat i medfør af lov, jf. trossamfundslovens § 8, stk. 2. Der stilles krav

om, at menighedens vedtægt skal afspejle menighedens organisation, herunder menighedens relation til trossamfundet, samt medvirke til at godtgøre, at der er tale om en fast organisation af en vis størrelse. Der stilles endvidere krav om, at vedtægten indeholder bestemmelser om frivillig ind- og udmeldelse. Dette sikrer, at medlemskabet ikke er under tvang, idet medlemmet dermed har ret til frit at udmelde sig af trossamfundet eller menigheden. En frivillig ind- og udmeldelsesbestemmelse godtgør således også, at menigheden lever op til trossamfundslovens § 7, stk. 1, nr. 2, om ikke at foretage sig noget, som strider imod bestemmelser i lov.

Efter forslaget til *stk. 1, nr. 4*, skal en anmodning om anerkendelse som menighed indeholde oplysninger om navn og adresse på den kontaktperson, der er ansvarlig i forhold til Trossamfundsregistret.

Forslaget til *stk. 1, nr. 5*, indebærer krav om, at menigheden i forbindelse med anmodningen skal indsende det seneste årsregnskab. Årsregnskabet skal være revideret eller reviewet af en registreret eller statsautoriseret revisor i henhold til danske standarder for revision eller review. Ved nystartede foreninger skal der, hvis der ikke foreligger et årsregnskab, vedlægges en kopi af seneste halvårsregnskab, der er revideret eller reviewet af en registreret eller statsautoriseret revisor i henhold til danske standarder for revision eller review. Årsregnskabet skal give et retvisende billede af menighedens økonomiske forhold. Der henvises i øvrigt bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 6.

Med forslaget til *stk. 1, nr. 6 og 7*, vil der blive stillet krav om, at en anmodning om anerkendelse som menighed, skal indeholde dokumentation for, at trossamfundet ønsker, at menigheden er omfattet af trossamfundets anerkendelse, samt dokumentation for, at menigheden ønsker at være omfattet af trossamfundets anerkendelse.

Der er tale om en præcisering af gældende praksis i sagsbehandlingen af anmodninger om anerkendelse som menighed omfattet af et trossamfunds anerkendelse. Bestemmelsen er således en præcisering af hidtidig praksis og indebærer ikke nye eller skærpede krav til en anmodning om anerkendelse som menighed.

Behovet for anerkendelse af menigheder kan opstå både i forbindelse med trossamfundets anerkendelse og senere, når nye menigheder skal anerkendes. Kravene til sagens oplysning er de samme i de to situationer.

Ved en anmodning om, at en menighed bliver omfattet af et trossamfunds anerkendelse, skal trossamfundet fortsat garantere, at der er tale om en sammenslutning eller forsamling (et religionssamfund), hvis primære formål er gudsyrelse (kult) efter en nærmere udformet lære og ritus, jf. trossamfundslovens § 1. Disse oplysninger skal fremgå af for eksempel formålsbestemmelsen i menighedens vedtægt. Det hænger sammen med, at trossamfundslovens formål er at regulere forholdene for fællesskaber, som samles om religion, og ikke øvrige fællesskaber, hvis primære formål er noget

andet end religionsudøvelse. Det indebærer, at den enkelte menighed skal være et fællesskab, hvis medlemmer samles om tro på magter, som står over mennesker og naturlove, efter udformede læresætninger og ritualer, som fastsat i lovens § 1.

Til nr. 8

Det fremgår af trossamfundslovens § 8, stk. 2, at de menigheder, forsamlinger eller kredse m.v., der er nævnt i stk. 1, anses for anerkendte som en del af trossamfundets anerkendelse, såfremt de opfylder den betingelse, der er anført i § 7, stk. 1, nr. 2, dvs. ikke opfordrer til eller foretager noget der strider mod bestemmelser i lov eller bestemmelser fastsat i medfør af lov.

Det foreslås at ændre § 8, stk. 2, således, at »forsamlinger og kredse m.v.« udgår af bestemmelsen.

Formålet med forslaget er at foretage en sproglig forenkling af bestemmelsen og medfører, at betegnelsen »menigheder, forsamlinger eller kredse m.v.« ændres til »menigheder«. Ændringen af ordlyden vil ikke indebære en materiel ændring af, hvilke enheder der er omfattet af bestemmelsen. Ændringen afspejler gældende praksis, hvor alle enheder omfattet af et trossamfunds anerkendelse i Trossamfundsregistret betegnes som menigheder.

Til nr. 9

Det fremgår af trossamfundslovens § 8, stk. 2, at de menigheder, forsamlinger eller kredse m.v., der er nævnt i stk. 1, anses for anerkendte som en del af trossamfundets anerkendelse, såfremt de opfylder den betingelse, der er anført i § 7, stk. 1, nr. 2, dvs. ikke opfordrer til eller foretager noget der strider mod bestemmelser i lov eller bestemmelser fastsat i medfør af lov.

Det foreslås at ændre § 8, stk. 2, således, at »den betingelse, der er anført i § 7, stk. 1, nr. 2« ændres til »de betingelser, der er anført i § 7, stk. 1, nr. 2 og 3«.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at menigheder anses for anerkendte som en del af trossamfundets anerkendelse, såfremt de opfylder de betingelser, der er anført i § 7, stk. 1, nr. 2 og 3. Dette medfører, at menigheder omfattet af et trossamfunds anerkendelse udover at skulle opfylde betingelsen om ikke at opfordre til eller foretage noget, der strider mod bestemmelser i lov eller bestemmelser fastsat i medfør af lov også skal opfylde betingelsen om ikke at facilitere prædikener eller taler afholdt af personer, der på tidspunktet for faciliteringen er optaget på den nationale sanktionsliste over udenlandske religiøse forkyndere. For så vidt angår sidstnævnte betingelse, henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 4.

Til nr. 10

Det fremgår af trossamfundslovens § 8, stk. 3, at menigheder, forsamlinger og kredse m.v., der angiver at være en

del af et anerkendt trossamfund ikke kan opnå selvstændig anerkendelse.

Det foreslås at ændre § 8, stk. 3, således, at »forsamlinger og kredse m.v.« udgår af bestemmelsen.

Formålet med forslaget er at foretage en sproglig forenkling af bestemmelsen og medfører, at betegnelsen ”menigheder, forsamlinger eller kredse m.v.” ændres til ”menigheder”. Ændringen af ordlyden vil ikke indebære en materiel ændring af, hvilke enheder der er omfattet af bestemmelsen. Ændringen afspejler gældende praksis, hvor alle enheder omfattet af et trossamfunds anerkendelse i Trossamfundsregistret betegnes som menigheder.

Til nr. 11.

Det fremgår af trossamfundslovens § 9, at et anerkendt trossamfunds rettigheder og forpligtelser i henhold til bestemmelserne i trossamfundslovens kapitel 5 indtræder fra det tidspunkt, hvor anerkendelsen er indført i Trossamfundsregistret, jf. trossamfundsloven § 7, stk. 4.

Bestemmelsen fastsætter tidspunktet for, hvornår et anerkendt trossamfunds rettigheder og forpligtelser indtræder.

Bestemmelsen i trossamfundslovens § 9 omfatter i praksis også menigheder omfattet af et trossamfunds anerkendelse, jf. trossamfundslovens § 8.

Bestemmelsen blev indført i trossamfundsloven som følge af oprettelse af Trossamfundsregistret, der indeholder oplysninger om alle anerkendte trossamfund og menigheder og medvirker blandt andet til at sikre en indsigt i, hvilke trossamfund og menigheder der er anerkendt.

Det foreslås at ændre § 9 således, at »trossamfunds« ændres til »trossamfunds og en menigheds«.

Med ændringen vil det udtrykkeligt fremgå af lovtæksten, at bestemmelsen gælder for både anerkendte trossamfund og menigheder.

Der er tale om en præcisering af praksis, som ikke vil indebære en materiel ændring af retstilstanden.

Til nr. 12

Det fremgår af trossamfundslovens § 10, at anerkendelsen af et trossamfund ophører, hvis trossamfundet anmoder herom, eller hvis anerkendelsen tilbagekaldes, jf. § 22.

Et trossamfund kan således vælge at ophøre som anerkendt trossamfund, hvis trossamfundet ønsker det. Opfylder et anerkendt trossamfund ikke længere betingelserne for anerkendelse, eller overholder trossamfundet ikke de forpligtelser, der er fastsat i medfør af trossamfundsloven, kan kirkeministeren tilbagekalde anerkendelsen, jf. trossamfundslovens § 22, stk. 1.

Bestemmelserne i trossamfundslovens §§ 10 og 22 fortolkes

i praksis til også at omfatte henholdsvis ophør og tilbagekaldelse af anerkendelse af menigheder omfattet af et trossamfunds anerkendelse.

Såfremt et trossamfund, der omfatter flere menigheder, anmoder om at ophøre som anerkendt trossamfund, vil ophøret af trossamfundets anerkendelse medføre, at menighedernes anerkendelse ligeledes ophører.

I sager om ophør stilles der som led i sagens oplysning krav om, at der indsendes referat fra generalforsamlingen eller lignende i trossamfundet eller menigheden, hvor beslutning om ophør er truffet. I sager om ophør af en menigheds anerkendelse stilles der ligeledes krav om, at der indsendes en erklæring fra trossamfundet om, at menigheden ikke fremover skal være omfattet af trossamfundets anerkendelse.

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i § 10, stk. 2, hvorefter en anerkendelse som menighed omfattet af et trossamfunds anerkendelse ophører, hvis menigheden eller trossamfundet anmoder herom, eller hvis menighedens eller trossamfundets anerkendelse tilbagekaldes, jf. § 22.

Med forslaget præciseres praksis om ophør af en menigheds anerkendelse. Ændringen pålægger ikke menigheder, der anmoder om ophør af anerkendelse, nye eller skærpede krav, men tydeliggør de krav, der i praksis allerede stilles i den konkrete sagsbehandling.

Det foreslås endvidere, at der indsættes en ny bestemmelse i § 10, stk. 3, hvorefter kirkeministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, hvilken dokumentation for beslutningen om ophør af anerkendelsen der skal fremsendes sammen med anmodningen. Det forudsættes, at den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse vil blive anvendt til at fastsætte regler om, hvilken dokumentation der skal vedlægges i forbindelse med anmodning om ophør af anerkendelse som trossamfund eller om menighed omfattet af et trossamfunds anerkendelse.

Det vurderes endvidere, at forslaget vil bidrage til, at sagsbehandlingstiden reduceres, da trossamfund og menigheder i højere grad forventes at fremsende fyldestgørende dokumentation sammen med anmodningen om ophør.

Det forudsættes, at den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse vil blive anvendt til at fastsætte regler om, at beslutningen om ophør skal dokumenteres med et referat fra generalforsamlingen eller lignende, hvor beslutningen om trossamfundet eller menighedens ophør er truffet.

Til nr. 13

Det fremgår af trossamfundslovens § 15, stk. 1, at kirkeministeren efter ansøgning fra et anerkendt trossamfund kan bemyndige en myndig person i trossamfundet til at forrette vielser, jf. § 17, stk. 2, i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning.

Udstedelse af vielsebemyndigelse forudsætter således en ansøgning fra trossamfundet.

Bestemmelsen i trossamfundslovens § 15, stk. 1, fortolkes i praksis til også at omfatte menigheder, jf. trossamfundslovens § 8. Menigheder har dermed også mulighed for at ansøge om vielsebemyndigelse til menighedens religiøse forkyndere.

Det foreslås at ændre § 15, stk. 1, således, at »trossamfund« ændres til »trossamfund og en menighed«.

Med ændringen vil det udtrykkeligt fremgå af lovteksten, at bestemmelsen gælder for både anerkendte trossamfund og menigheder omfattet af et trossamfunds anerkendelse.

Der er tale om en præcisering af praksis, som ikke vil indebære en materiel ændring af retstilstanden.

Til nr. 14

Det fremgår af trossamfundslovens § 15, stk. 1, at kirkeministeren efter ansøgning fra et anerkendt trossamfund kan bemyndige en myndig person i trossamfundet til at forrette vielser, jf. § 17, stk. 2, i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning.

Det fremgår af trossamfundslovens § 15, stk. 3, at trossamfundet i forbindelse med en ansøgning om vielsebemyndigelse skal meddele de relevante oplysninger om den person, der ønskes bemyndiget, jf. trossamfundslovens § 16.

Det fremgår af trossamfundslovens § 19, stk. 1, nr. 1, at en stående vielsebemyndigelse bortfalder, hvis trossamfundet anmoder herom. Det kunne for eksempel være, hvis en vielsesforretter ikke længere udøver funktionen som vielsesforretter i trossamfundet, men fortsat er tilknyttet trossamfundet.

Det fremgår af trossamfundslovens § 19, stk. 1, nr. 2, at en stående vielsebemyndigelse bortfalder, hvis vielsesforretteren fratræder sin stilling i trossamfundet. Det fremgår af den konkrete vielsebemyndigelse, at den bortfalder, når vielsesforretteren fratræder sin stilling, og at vedkommende eller trossamfundet er forpligtet til at underrette ministeriet om fratredelsen og samtidig returnere bemyndigelsesbrevet. Bortfald af vielsebemyndigelse regnes fra fratredelsestidspunktet.

Bestemmelserne i trossamfundslovens §§ 15, stk. 1 og 3, og 19, stk. 1, nr. 1-2, fortolkes i praksis til også at omfatte menigheder, jf. trossamfundslovens § 8.

Det foreslås at ændre § 15, stk. 1 og 3, og 19, stk. 1, nr. 1 og 2, således, at »trossamfundet« ændres til »trossamfundet eller menigheden«.

Med ændringen vil det udtrykkeligt fremgå af lovteksten, at bestemmelserne gælder for både anerkendte trossamfund og menigheder omfattet af et trossamfunds anerkendelse.

Der er tale om en præcisering af den hidtidige praksis, hvorefter en menighed kan ansøge om vielsebemyndigelse til menighedens religiøse forkyndere under forudsætning af, at menigheden meddeler de relevante oplysninger om den person, der ønskes bemyndiget, jf. trossamfundslovens § 16. Der er endvidere tale om præcisering af den hidtidige praksis, hvorefter en vielsebemyndigelse tildelt en vielsesforretter i en menighed bortfalder, hvis menigheden anmoder herom, eller hvis vielsesforretteren fratræder sin stilling i menigheden.

Der er tale om en præcisering af praksis, som ikke vil indebære en materiel ændring af retstilstanden.

Til nr. 15

Det fremgår af trossamfundslovens § 17, stk. 1, at tildeling af vielsebemyndigelse er betinget af, at vielsesforretteren inden 6 måneder efter tildelingen af bemyndigelsen gennemfører et kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre. Denne frist kan efter ansøgning forlænges ved lovligt forfald. By-, Land- og Kirkeministeriet kan fritage vielsesforretteren fra at deltage i kurset, hvis vielsesforretteren har et tilsvarende dokumenteret kendskab til dansk familieret, frihed og folkestyre.

Det er forudsat, at kurset i dansk familieret, frihed og folkestyre, som vielsesforrettere skal gennemføre efter trossamfundslovens § 17, stk. 1, indholdsmæssigt svarer til kurset i dansk familieret, frihed og folkestyre, som udenlandske religiøse forkyndere skal gennemføre efter udlændingelovens § 9 f, stk. 6.

I medfør af trossamfundslovens § 17, stk. 3, er de nærmere regler om kurset fastsat i bekendtgørelse nr. 168 af 5. marts 2018 om kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre for vielsesforrettere i trossamfund uden for folkekirken (kursusbekendtgørelsen). Af kursusbekendtgørelsens § 4 fremgår det, at formålet med kurset er, at kursUSDeltageren opnår kendskab til følgende:

- 1) familieretlige emner med særligt fokus på reglerne om indgåelse af ægteskab, skilsmisse og forældremyndighed,
- 2) samspillet og modsætningerne mellem dansk ret og danske traditioner på den ene side, og religiøse normer og sædvaner, herunder de sociale og manglende juridiske konsekvenser af ikke-borgerligt gyldige religiøse vielser og religiøse ægteskabskontrakter, på den anden side, og
- 3) lovgivning om ytrings- og religionsfrihed, folkestyre, ligestilling mellem kønnene og frihed til seksuel orientering, ikke-diskrimination og kvinderettigheder.

Kurset i dansk familieret, frihed og folkestyre udbydes af en ekstern kursusudbyder fire gange årligt.

Det foreslås i § 17, stk. 1, 1. pkt., at indsætte »enten« efter »bemyndigelsen« og »eller består en skriftlig prøve« efter »kursus«.

Det er herefter en betingelse for tildeling af vielsebemyndigelse, at vielsesforretteren senest 6 måneder efter tildelingen af vielsebemyndigelsen enten gennemfører et kursus eller består en skriftlig prøve i dansk familieret, frihed og folkestyre.

Formålet med bestemmelsen er fortsat bl.a. at sikre, at religiøse forkyndere i anerkendte trossamfund, der får tildelt vielsebemyndigelse, har det nødvendige kendskab til forskellige familieretlige emner, som har relevans for deres daglige virke, med et særligt fokus på regler om indgåelse af ægteskab, skilsmisse og forældremyndighed.

Det er op til vielsesforretteren at beslutte, om vedkommende ønsker at deltage i et kursus eller bestå en prøve. Bestemmelsen indebærer en højere grad af fleksibilitet for den religiøse forkynder, der ønsker vielsebemyndigelse, og tilgodeser, at der er tale om en divers målgruppe med forskellige baggrunde og kompetencer.

Bestemmelsen sikrer, at religiøse forkyndere, der foretager vielser med borgerlig gyldighed, har de nødvendige kompetencer til at varetage dette hverv. Bestemmelsen medfører ikke ændringer i det faglige indhold og niveau i kurset i dansk familieret, frihed og folkestyre.

Det forudsættes således, at indholdet af prøven vil afspejle indholdet af kurset i dansk familieret, frihed og folkestyre, jf. kursusbekendtgørelsens § 4. Vielsesforretteren vil derfor ved prøveafleggelsen skulle demonstrere, at vedkommende har det fornødne kendskab til de samme emner, jf. kursusbekendtgørelsens § 4.

Det forudsættes endvidere, at prøven vil blive afholdt på dansk af en ekstern udbyder og skal aflægges ved fysisk fremmøde uden medvirken af hjælpere eller tolk. Vielsesforrettere, som ikke behersker tilstrækkeligt dansk til at kunne aflægge prøven uden tolk, vil i stedet kunne gennemføre kurset, hvor ledsagelse af en tolk er muligt ved egen finansiering og efter aftale med kursusafholderen, jf. kursusbekendtgørelsens § 5.

Religiøse forkyndere i anerkendte trossamfund, der ikke søger om vielsebemyndigelse, vil fortsat ikke være omfattet af kravet i trossamfundslovens § 17 om enten at deltage i kurset eller bestå den foreslåede prøve. Hvis der er tale om udenlandske religiøse forkyndere, der søger om forlængelse af opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f, stk. 1, vil disse fortsat skulle opfylde udlændingelovens betingelser, herunder kravet om gennemførelse af kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre efter udlændingelovens § 9 f, stk. 6.

Til nr. 16

Det fremgår af trossamfundslovens § 17, stk. 1, 3. pkt., at By-, Land- og Kirkeministeriet kan fritage vielsesforretteren fra at deltage i kurset, hvis vielsesforretteren har et tilsvarende dokumenteret kendskab til dansk familieret, frihed og folkestyre.

Det fremgår af bemærkningerne til § 17, at vielsesforretteren kan fritages fra at deltage i kurset, hvis den pågældende kan dokumentere et tilsvarende kendskab til dansk familieret, frihed og folkestyre. Dette vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis den pågældende har gennemført undervisningen på pastoralseminariet eller har afsluttet en dansk uddannelse som BA. jur., cand.jur. eller socialrådgiver. Det forudsættes, at der kun rent undtagelsesvis sker fritagelse for at deltage i kurset, jf. Folketingstidende 2017-18, tillæg A, L 19 som fremsat, side 43.

Det foreslås i § 17, stk. 1, 3. pkt., at indsætte »eller at aflægge prøven« efter »kurset«.

Der indføres med bestemmelsen tilsvarende regler for fritagelse fra at aflægge prøve i dansk familieret, frihed og folkestyre som for fritagelse fra at deltage i kurset i dansk familieret, frihed og folkestyre.

Indførelsen af mulighed for at aflægge prøve i dansk familieret, frihed og folkestyre medfører således ikke en ændring i de eksisterende regler om fritagelse fra betingelsen om deltagelse i kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre.

Til nr. 17

Det fremgår af trossamfundslovens § 17, stk. 2, at kurset finansieres gennem brugerbetaling.

Det foreslås i § 17, stk. 2, at indsætte »og prøven« efter »Kurset«.

Bestemmelsen medfører, at prøven i dansk familieret, frihed og folkestyre ligesom kurset finansieres gennem brugerbetaling.

Det forventes, at prøven ligesom kurset skal afholdes af en ekstern udbyder og finansieres gennem brugerbetaling, jf. i øvrigt bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 18.

Til nr. 18

Det fremgår af trossamfundslovens § 17, stk. 1, at tildeling af vielsebemyndigelse er betinget af, at vielsesforretteren inden 6 måneder efter tildelingen af bemyndigelsen gennemfører et kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre. Denne frist kan efter ansøgning forlænges ved lovligt forfald. By-, Land- og Kirkeministeriet kan fritage vielsesforretteren fra at deltage i kurset, hvis vielsesforretteren har et tilsvarende dokumenteret kendskab til dansk familieret, frihed og folkestyre.

Det fremgår af trossamfundslovens § 17, stk. 3, at kirkeministeren efter aftale med udlændinge- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler om kurset, herunder regler om ansøgningsprocedure, betingelser og vilkår for lovligt forfald, regnskab og opkrævning af gebyr, udstedelse af kursusbevis og betingelser for fritagelse fra kurset.

I medfør af bestemmelsen har kirkeministeren efter aftale med udlændinge- og integrationsministeren udstedt bekendt-

gørelse nr. 168 af 5. marts 2018 om kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre for vielsesforrettere i trossamfund uden for folkekirken (kursusbekendtgørelsen). Af kursusbekendtgørelsens § 5 fremgår blandt andet, at undervisningen foregår på dansk, og at kursusdeltageren på eget initiativ, ved egen finansiering og efter aftale med kursusafholderen kan medbringe en tolk. Et tilsvarende kursus udbydes endvidere på engelsk i medfør af § 5 i Udlændinge- og Integrationsministeriets bekendtgørelse nr. 228 af 9. marts 2018 om kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre for religiøse forkyndere m.fl.

Det foreslås, at der indsættes en ny bemyndigelsesbestemmelse i § 17, stk. 4, hvorefter kirkeministeren fastsætter regler om prøven, herunder regler om ansøgningsprocedure, betingelser og vilkår for lovligt forfald, regnskab og opkrævning af gebyr, udstedelse af prøvebevis og betingelser for fritagelse fra prøven.

Det forudsættes, at den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse vil blive anvendt til at fastsætte regler for tilrettelæggelse af prøven i dansk familieret, frihed og folkestyre, herunder bestemmelser om at prøven aflægges på dansk, men uden medvirken af tolk, samt at prøven aflægges ved fysisk fremmøde. Det bemærkes i den forbindelse, at vielsesforrettere, som ikke behersker tilstrækkeligt dansk til at kunne aflægge prøven uden tolk, i stedet vil kunne gennemføre kurset, hvor ledsagelse af en tolk er muligt ved egen finansiering og efter aftale med kursusafholderen, jf. kursusbekendtgørelsens § 5. De pågældende vil endvidere kunne vælge at gennemføre det tilsvarende kursus, der udbydes på engelsk i medfør af Udlændinge- og Integrationsministeriets bekendtgørelse nr. 228 af 9. marts 2018 om kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre for religiøse forkyndere m.fl.

Det forudsættes i øvrigt, at reglerne om ansøgningsprocedure, betingelser og vilkår for lovligt forfald, regnskab og opkrævning af gebyr, udstedelse af prøvebevis og betingelser for fritagelse fra prøven vil svare til de regler, der i dag stilles i forhold til deltagelse i kurset i dansk familieret, frihed og folkestyre.

Til nr. 19

Det fremgår af trossamfundslovens § 19, stk. 2, at kirkeministeren kan tilbagekalde en vielsesbemyndigelse, hvis den bemyndigede ikke længere opfylder de betingelser, der er anført i § 16, stk. 1, nr. 2 og 3, eller kravet i § 17 om gennemførelse af kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre.

Det foreslås at ændre i § 19, stk. 2, således, at der indsættes »eller prøve« efter »kursus«.

Bestemmelsen medfører, at kirkeministeren kan tilbagekalde en vielsesbemyndigelse, hvis den bemyndigede ikke længere opfylder de betingelser, der er anført i § 16, stk. 1, nr. 2 og 3, eller kravet i § 17 om gennemførelse af kursus eller prøve i dansk familieret, frihed og folkestyre.

Tildeling af vielsesbemyndigelse er således betinget af, at

vielsesforretteren inden 6 måneder efter tildeling af vielsesbemyndigelse har gennemført kurset eller bestået prøven i dansk familieret, frihed og folkestyre. Hvis vielsesforretteren ikke har gennemført kurset eller bestået prøven inden 6 måneder, kan vielsesbemyndigelsen tilbagekaldes.

Til nr. 20

Det fremgår af trossamfundslovens § 20, stk. 1, at et anerkendt trossamfund skal meddele oplysninger til Trossamfundsregistret om ændringer i de forhold, der er anført i § 7, stk. 2, nr. 1-4, og om væsentlige ændringer i de forhold, der er anført i § 7, stk. 2, nr. 5 og 6.

Et anerkendt trossamfund skal således meddele oplysninger til Trossamfundsregistret om alle ændringer i navn og hjemsted for trossamfundet, antal myndige medlemmer af trossamfundet, trossamfundets vedtægter og navn og adresse på den kontaktperson, der er ansvarlig i forhold til Trossamfundsregistret. Trossamfundet skal endvidere meddele oplysninger til Trossamfundsregistret om væsentlige ændringer i trossamfundets trosgrundlag og i trossamfundets beskrivelse af dets centrale ritualer.

Menigheder omfattet af et trossamfunds anerkendelse er efter § 13, stk. 2, i bekendtgørelse om Trossamfundsregistret forpligtede til at meddele oplysninger til Trossamfundsregistret om ændringer i de samme oplysninger som anerkendte trossamfund. Menigheder skal dog ikke meddele oplysninger om ændringer i trosgrundlaget og beskrivelsen af centrale ritualer, da menigheders trosgrundlag og ritualer følger det trossamfund, hvis anerkendelse de er omfattet af.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at de anerkendte trossamfund og menigheder fortsat lever op til betingelserne for anerkendelse i trossamfundsloven § 7.

Det foreslås at ændre i § 20, stk. 1, således at »nr. 1-4« ændres til »nr. 1, 3 og 4«.

Ændringen har sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 21, hvorefter det foreslås at indføre et nyt stk. 2 i trossamfundslovens § 21, om menigheders pligt til at meddele oplysninger om ændringer af menighedens oplysninger til Trossamfundsregisteret og et nyt stk. 3 i trossamfundslovens § 21 om trossamfund og menigheders pligt til årligt at indberette medlemstal pr. 1. januar.

Forslaget vil sammen med lovforslagets § 1, nr. 21, indebære, at anerkendte trossamfund og menigheder ikke længere skal meddele oplysninger til Trossamfundsregistret om alle ændringer i medlemstal. Anerkendte trossamfund og menigheder skal fortsat meddele oplysninger til Trossamfundsregistret om alle ændringer i trossamfundets henholdsvis menighedens navn og adresse, vedtægter samt navn og adresse på den kontaktperson, der er ansvarlig i forhold til Trossamfundsregistret. Endvidere vil det fortsat være et krav, at anerkendte trossamfund meddeler oplysninger om væsentlige ændringer i trossamfundets trosgrundlag og i trossamfundets beskrivelse af dets centrale ritualer.

Til nr. 21

Det fremgår af trossamfundslovens § 20, stk. 1, at et anerkendt trossamfund skal meddele oplysninger til Trossamfundsregistret om ændringer i de forhold, der er anført i § 7, stk. 2, nr. 1-4, og om væsentlige ændringer i de forhold, der er anført i § 7, stk. 2, nr. 5 og 6.

Menigheder omfattet af et trossamfunds anerkendelse er efter § 13, stk. 2, i bekendtgørelse om Trossamfundsregistret forpligtede til at meddele oplysninger til Trossamfundsregistret om ændringer i de samme oplysninger som anerkendte trossamfund. Menigheder skal dog ikke meddele oplysninger om ændringer i trosgrundlaget og beskrivelsen af centrale ritualer, da menighedens trosgrundlag og ritualer følger det trossamfund, hvis anerkendelse de er omfattet af.

Et anerkendt trossamfund skal efter trossamfundslovens § 20 stk. 1, meddele oplysninger til Trossamfundsregistret om alle ændringer i antal myndige medlemmer af trossamfundet, jf. trossamfundslovens § 20, stk. 1, jf. § 7, stk. 2, nr. 2. Pligten til at indberette ændringer i antallet af myndige medlemmer gælder også for de menigheder, der er omfattet af trossamfundets anerkendelse, jf. § 13, stk. 2, i bekendtgørelse om Trossamfundsregistret.

Formålet med bestemmelsen om, at trossamfundene skal give oplysninger om antallet af myndige medlemmer, er at sikre, at trossamfundet opfylder betingelsen i trossamfundslovens § 7, stk. 1, nr. 1, om at have mindst 50 myndige medlemmer, der enten har fast bopæl i Danmark eller dansk indfødsret.

I praksis indberettes medlemstallet pr. 1. januar en gang årligt i forbindelse med indberetning af årsregnskabet. Kravet fremgår således af By-, Land- og Kirkeministeriets brev til trossamfundene og menighederne om åbning for indberetning af årsregnskaber, ligesom By-, Land- og Kirkeministeriet i forbindelse med tilsynet med, at årsregnskaberne er indberettede, sikrer, at trossamfund og menigheder har indberettet medlemstal.

Det foreslås, at der indsættes et nyt *stk. 2* i § 20, hvorefter en menighed anerkendt efter trossamfundslovens § 8 skal meddele oplysninger til Trossamfundsregistret om ændringer i de forhold, der er anført i § 8, stk. 1, nr. 1, 3 og 4.

Forslaget præciserer, at menigheder skal meddele oplysninger til Trossamfundsregistret om alle ændringer af navn og hjemsted for menigheden, menighedens vedtægter samt navn og adresse på den kontaktperson, der er ansvarlig for menigheden i forhold til Trossamfundsregistret. Bestemmelsen indebærer ikke nye eller skærpede krav til indberetning af oplysninger til Trossamfundsregistret.

Med ændringen vil det udtrykkeligt fremgå af lovteksten, at kravet om indberetning af ændringer i de nævnte oplysninger gælder for både anerkendte trossamfund og menigheder omfattet af et trossamfunds anerkendelse.

Der er tale om en præcisering af praksis, som ikke vil indebære en materiel ændring af retstilstanden.

Det foreslås endvidere, at der indsættes et nyt *stk. 3* i § 20, hvorefter et anerkendt trossamfund og menighed hvert år skal meddele oplysninger til Trossamfundsregistret om medlemstallet pr. 1. januar, jf. § 7, stk. 1, nr. 1. Kirkeministeren fastsætter fristen herfor.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at ændringer i et trossamfund eller menigheds medlemstal ikke længere skal meddeles løbende til Trossamfundsregistret. Anerkendte trossamfund og menigheder skal således hvert år meddele oplysninger om medlemstallet pr. 1. januar til Trossamfundsregistret. Kirkeministeren bemyndiges til at fastsætte en frist herfor.

Forslaget er en tydeliggørelse af den hidtidige praksis, hvor trossamfund og menigheder hvert år skal indberette oplysninger om medlemstal pr. 1. januar.

Det forventes, at fristen fastsættes sådan, at medlemstallet pr. 1. januar skal indberettes samtidig med indberetning af årsregnskabet. Det bemærkes i den forbindelse, at det forventes, at der samtidig vil blive foretaget en ændring af den gældende bekendtgørelse om Trossamfundsregistret således, at fristen for indberetning af årsregnskabet ændres fra 5 til 8 måneder efter regnskabsårets afslutning. Det forventes, at dette vil være gældende for både anerkendte trossamfund og menigheder, der har et regnskabsår, der følger kalenderåret, og anerkendte trossamfund og menigheder med forskudt regnskabsår.

Formålet med forslaget er at skabe større transparens om de krav, der stilles til trossamfund og menigheder vedrørende indberetning af oplysninger til Trossamfundsregistret. Forslaget forventes at reducere behovet for at indlede tilsynssager vedrørende manglende indberetning af medlemstal.

Til nr. 22

Det fremgår af trossamfundslovens § 20, stk. 2, at såfremt det skønnes nødvendigt, kan By-, Land- og Kirkeministeriet ved besøg hos trossamfund anmode om at få forelagt en fortegnelse over et trossamfunds myndige medlemmer.

Bestemmelsen i trossamfundslovens § 20, stk. 2, fortolkes i praksis til også at omfatte menigheder, jf. trossamfundslovens § 8. By-, Land- og Kirkeministeriet kan dermed, såfremt det skønnes nødvendigt, ved besøg hos en menighed omfattet af et trossamfunds anerkendelse anmode om at få forelagt en fortegnelse over menighedens myndige medlemmer.

Det foreslås at ændre § 20, *stk. 2*, der bliver til *stk. 4*, således, at »trossamfund« ændres til »trossamfund eller menigheder« og at »trossamfunds« ændres til »trossamfunds eller en menigheds«.

Med ændringen vil det udtrykkeligt fremgå af lovteksten, at

bestemmelsen gælder for både anerkendte trossamfund og menigheder omfattet af et trossamfunds anerkendelse.

Der er tale om en præcisering af praksis, som ikke vil indebære en materiel ændring af retstilstanden.

Til nr. 23

Det fremgår af trossamfundslovens § 21, stk. 1, at et anerkendt trossamfund hvert år skal udarbejde og indsende det seneste årsregnskab til By-, Land- og Kirkeministeriet med henblik på offentliggørelse på Trossamfundsregistrets hjemmeside.

Det fremgår endvidere af § 21, stk. 2, at kirkeministeren fastsætter nærmere regler om regnskabs udformning, revision, indsendelse, offentliggørelse m.v., herunder om anvendelse af den digitale løsning, som By-, Land- og Kirkeministeriet stiller til rådighed (digital selvbetjening), samt frister herfor.

Af bemærkningerne til § 21, stk. 2, fremgår, at formålet med den digitale selvbetjeningsløsning er, at det enkelte trossamfund selv får ansvaret for, at årsregnskabet indsendes og offentliggøres på Trossamfundsregistrets hjemmeside, samt at By-, Land- og Kirkeministeriet alene skal kontrollere, at årsregnskabet er indsendt og offentliggjort inden for den fastsatte frist, og at det er udformet i overensstemmelse med de fastsatte krav. Det fremgår endvidere, at bemyndigelsen også tænkes anvendt i forhold til at fastsætte krav om oplysning om donationer. Der henvises til Folketingstidende 2017-18, tillæg A, L 19 som fremsat, side 46.

Bemyndigelsesbestemmelsen i trossamfundslovens § 21, stk. 2, er anvendt til at udstede bekendtgørelse om Trossamfundsregistret, der i kapitel 5-6 indeholder bestemmelser om udarbejdelse og obligatorisk digital indberetning af årsregnskaber og donationsoplysninger for anerkendte trossamfund og menigheder samt offentliggørelse af oplysningerne på Trossamfundsregistrets hjemmeside. Reglerne er nærmere beskrevet i By-, Land- og Kirkeministeriets vejledning af 20. marts 2024 om udarbejdelse og indberetning af årsregnskaber og donationsoplysninger for anerkendte trossamfund og menigheder.

Det fremgår af bekendtgørelsen om Trossamfundsregistret § 15, stk. 1 og 2, at pligten til hvert år at udarbejde og indsende et årsregnskab gælder både for anerkendte trossamfundet og for menigheder, der er omfattet af et trossamfunds anerkendelse. Årsregnskabet skal indsendes digitalt til Trossamfundsregistret og bliver offentligt tilgængeligt på Trossamfundsregistrets hjemmeside ved indsendelsen, jf. bekendtgørelsens § 21.

Det fremgår af bekendtgørelse om Trossamfundsregistrets § 16, at årsregnskabet skal udarbejdes i overensstemmelse med reglerne i årsregnskabsloven og som minimum skal aflægges i overensstemmelse med reglerne for regnskabsklasse A.

Anerkendte trossamfund og menigheder har endvidere pligt til at indberette oplysninger om donationer, jf. bekendtgørelse om Trossamfundsregistret § 17. Det fremgår af § 17, stk. 3, at trossamfundet henholdsvis menigheden ved indberetningen skal angive:

- 1) Det samlede donationsbeløb modtaget i regnskabsåret.
- 2) Oplysninger om hvorvidt trossamfundet henholdsvis menigheden i regnskabsåret har modtaget en eller flere donationer fra samme donator, der enkeltvis eller samlet overstiger 20.000 kr.
- 3) Oplysninger om størrelsen af donationen fra den enkelte donator samt donators navn og adresse, når der er tale om en eller flere donationer fra samme donator, der enkeltvis eller samlet overstiger 20.000 kr., jf. dog 2. pkt. Donators navn og adresse skal dog ikke oplyses, hvis der er tale om donationer fra enkeltpersoner eller enkeltmandsfirmaer. I stedet angives donator som anonym.

Det fremgår af § 17, stk. 1, 2. pkt., i bekendtgørelse om Trossamfundsregistret, at kontantbeløb, bortset fra medlemskontingent, samt økonomisk støtte i form af lånegarantier, varer, tjenesteydelser og fast ejendom m.v. anses som donationer. Der er således tale om bidrag, hvor donator ikke modtager en modydelse. Donationer i form af kontantbeløb omfatter også de beløb, som indsamles i forbindelse med gudstjenesten, fredagsbønnen m.v. (kollekt). Det kan ikke angives udtømmende, hvad der anses som en donation. Det afgørende vil være, om der er tale om en ydelse, der sædvanligvis har en økonomisk værdi eller substituerer et pengebeløb.

Oplysninger om donationer skal indsendes til Trossamfundsregistret via en digital løsning, som By-, Land- og Kirkeministeriet stiller til rådighed (digital selvbetjening), på trossamfundets henholdsvis menighedens 'side' i Trossamfundsregistret, jf. bekendtgørelse om Trossamfundsregistret § 17, stk. 2.

Det foreslås, at § 21, stk. 1, ophæves, og at der i stedet indsættes en ny § 21, stk. 1, hvor det fremgår, at et anerkendt trossamfund og menighed hvert år skal udarbejde og indberette det seneste årsregnskab og oplysninger om donationer til Trossamfundsregistret. Årsregnskabet og oplysningerne om donationer bliver samtidig med indberetningen offentligt tilgængelige på Trossamfundsregistrets hjemmeside.

Den foreslåede bestemmelse præciserer, at det er trossamfundets og menighedens ansvar at sikre, at årsregnskabet og oplysninger om donationer bliver indberettet til Trossamfundsregistret. Samtidig præciseres det, at årsregnskabet og oplysninger om donationer bliver offentligt tilgængelige på Trossamfundsregistrets hjemmeside samtidig med indberetningen.

Bestemmelsen ændrer ikke ved, at By-, Land- og Kirkeministeriet alene kontrollerer, at årsregnskabet og oplysningerne om donationer er indberettet og offentliggjort inden for den fastsatte frist, og at årsregnskabet og oplysningerne om do-

nationer er udformet i overensstemmelse med de fastsatte krav. Disse krav er fastsat i bekendtgørelse om Trossamfundsregistret i medfør af trossamfundslovens § 21, stk. 2.

Det forventes, at der vil blive foretaget en ændring af den gældende bekendtgørelse om Trossamfundsregistret således, at fristen for indberetning af årsregnskabet ændres fra 5 til 8 måneder efter regnskabsårets afslutning. Det forventes, at dette vil være gældende for både anerkendte trossamfund og menigheder, der har et regnskabsår, der følger kalenderåret, og anerkendte trossamfund og menigheder med forskudt regnskabsår.

Manglende indberetning af årsregnskab og oplysninger om donationer vil kunne medføre en tilbagekaldelse af anerkendelsen som trossamfund eller menighed, jf. trossamfundslovens § 22. En afgørelse om tilbagekaldelse af anerkendelse skal opfylde de almindelige forvaltningsprocessuelle og forvaltningsretlige krav om bl.a. partshøring, begrundelse og klagevejledning samt retsgrundsætningerne om saglighed og proportionalitet.

Det foreslås endvidere, at der indsættes et nyt *stk. 2* i § 21, om, at kirkeministeren kan give et trossamfund eller en menighed, der gentagne gange har indberettet årsregnskaber eller oplysninger om donationer med væsentlige mangler til Trossamfundsregistret, et pålæg om at anvende en ekstern revisor. Det er hensigten at benytte hjemlen efter en konkret vurdering i tilfælde, hvor et trossamfund eller en menigheds årsregnskab eller oplysninger om donationer indeholder væsentlige mangler i mindst to på hinanden følgende år.

Formålet med bestemmelsen er at højne kvaliteten af årsregnskaberne og oplysningerne om donationer og dermed sikre åbenhed om trossamfundenes og menighedernes økonomi. Samtidig er bestemmelsen målrettet trossamfund og menigheder, der gentagne gange har indberettet årsregnskaber og/eller oplysninger om donationer med væsentlige mangler.

Ved væsentlige mangler forstås, at årsregnskabet og oplysningerne om donationer ikke er udformet i overensstemmelse med de fastsatte krav, jf. bekendtgørelse om Trossamfundsregistret. Det kan for eksempel være manglende opfyldelse af centrale krav i årsregnskabslovens bestemmelser om indholdet af et årsregnskab samt manglende opfyldelse af kravene til anerkendte trossamfunds og menigheds oplysninger om donationer, jf. bekendtgørelse om Trossamfundsregistret § 17. Det vil også være en væsentlig mangel, hvis et trossamfund eller menighed indberetter et årsregnskab, der ikke indeholder noter, har en forkert resultatopgørelse eller indeholder oplysninger om donationer, som ikke stemmer overens med oplysninger i årsregnskabet. Væsentlige mangler vil ikke omfatte mindre fejl såsom stavfejl eller uklarheder, der ikke har betydning for forståelsen af årsregnskabet eller oplysningerne om donationer.

Et pålæg medfører, at det trossamfund eller den menighed, der får påbuddet, ved udarbejdelsen af årsregnskabet og op-

lysningerne om donationer skal anvende en ekstern revisor i en periode. Det betyder, at årsregnskabet skal være revideret af en registreret eller statsautoriseret revisor i henhold til danske standarder for revision. Med et revideret regnskab menes et regnskab, hvor en revisor har foretaget analyser, forespørgsler til ledelsen, verifikation af modtagne oplysninger samt relevante kontroller af væsentlige poster i årsregnskabet. Revisoren skal endvidere bistå i udarbejdelsen af oplysninger om donationer og sikre, at oplysningerne lever op til kravene i trossamfundsloven og bekendtgørelse om Trossamfundsregistret.

Bestemmelsen finder anvendelse, hvis der er væsentlige mangler i et trossamfunds eller menigheds årsregnskaber eller oplysninger om donationer i mindst to på hinanden følgende år. Det er ikke et krav for bestemmelsens anvendelse, at det er den samme fejl, der er konstateret i de pågældende årsregnskaber eller oplysninger om donationer.

Pålægget kan gives fra det tidspunkt, hvor ministeriet konstaterer, at der gentagne gange har været væsentlige mangler i trossamfundet eller menighedens årsregnskab eller oplysninger om donationer. Det er en forudsætning for anvendelse af bestemmelsen, at trossamfundet eller menigheden er blevet varslet om, at væsentlige mangler i trossamfundets eller menighedens årsregnskab eller oplysninger om donationer kan medføre et pålæg om at anvende en ekstern revisor. En afgørelse om pålæg om at anvende en ekstern revisor skal opfylde de almindelige forvaltningsprocessuelle og forvaltningsretlige krav om bl.a. partshøring, begrundelse og klagevejledning samt retsgrundsætningerne om saglighed og proportionalitet.

Pålægget vil gælde for to regnskabsår. Den eksterne revisor vil således skulle bistå ved afhjælpning af mangler og revision af det årsregnskab og oplysninger om donationer, der udløser pålægget, samt udarbejdelse og revision af det efterfølgende årsregnskab og oplysninger om donationer.

Manglende efterlevelse af et pålæg om at anvende en ekstern revisor vil allerede fra det første regnskabsår, hvor pålægget gælder, kunne medføre en tilbagekaldelse af anerkendelsen som trossamfund eller menighed, jf. trossamfundslovens § 22. En afgørelse om tilbagekaldelse af anerkendelse skal opfylde de almindelige forvaltningsprocessuelle og forvaltningsretlige krav om bl.a. partshøring, begrundelse og klagevejledning samt retsgrundsætningerne om saglighed og proportionalitet.

Bestemmelsen ændrer ikke på, at en eventuel tilbagekaldelse af anerkendelsen som følge af manglende opfyldelse af de fastsatte forpligtelser forudsætter, at trossamfundet eller menigheden enten har udvist svig, eller at trossamfundet eller menigheden har fået en frist på højst 6 måneder til at afhjælpe den manglende opfyldelse af de pågældende forpligtelser, jf. trossamfundslovens § 22, stk. 1-3, og lovforslagets § 1, nr. 25.

Til nr. 24

Det fremgår af trossamfundslovens § 21, stk. 2, at kirkeministeren fastsætter nærmere regler om regnskabet udformning, revision, indsendelse, offentliggørelse m.v., herunder om anvendelse af den digitale løsning, som By-, Land- og Kirkeministeriet stiller til rådighed (digital selvbetjening), samt frister herfor.

Bemyndigelsesbestemmelsen i trossamfundslovens § 21, stk. 2, er anvendt til at udstede bekendtgørelse om Trossamfundsregistret, der i kapitel 5-6 indeholder bestemmelser om udarbejdelse og obligatorisk digital indberetning af årsregnskaber og donationsoplysninger for anerkendte trossamfund og menigheder samt offentliggørelse af oplysningerne på Trossamfundsregistrets hjemmeside. Reglerne er nærmere beskrevet i By-, Land- og Kirkeministeriets vejledning af 20. marts 2024 om udarbejdelse og indberetning af årsregnskaber og donationsoplysninger for anerkendte trossamfund og menigheder.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger til trossamfundsloven, at By-, Land- og Kirkeministeriet i forbindelse med udarbejdelsen af loven overvejede, om indirekte udenlandsk støtte for eksempel i form af oplysning om udenlandske religiøse forkyndere burde fremgå af årsregnskabet, jf. Folketingstidende 2017-18, tillæg A, L 19 som fremsat, side 30. Det blev imidlertid vurderet, at der kan opstå uhensigtsmæssige afgrænsningsspørgsmål ved en forpligtelse til at skulle oplyse om indirekte støtte i årsregnskabet. Derudover vurderede ministeriet, at der med ansøgningsprocessen i udlændingelovens § 9 f om udenlandske forkyndere er tilstrækkelig transparens og indsigt med udenlandske forkyn- deres ophold i Danmark.

Årsregnskabet skal på den baggrund ikke indeholde oplysninger om indirekte udenlandsk støtte i form af aflønning af udenlandske forkyndere, jf. § 17, stk. 1, 3. pkt., i bekendtgørelse om Trossamfundsregistret.

Det foreslås at ændre § 21, stk. 2, der bliver stk. 3, således, at der indsættes »oplysninger om donationer,« efter »udformning,« og at »indsendelse« ændres til: »indberetning«.

Formålet med ændringen af bemyndigelsesbestemmelsen er at give hjemmel til at indføre skærpede krav til trossamfundenes og menighedernes oplysningspligt om indirekte finansiering af religiøse forkyndere i årsregnskabet med det formål at skabe større åbenhed om de anerkendte trossamfunds og menigheders økonomi.

Visse anerkendte trossamfund og menigheder bruger i varierende omfang forkyndere, der ansættes, udsendes og aflønnes direkte af udenlandske organisationer, foreninger og stater, hvilket medfører, at oplysningerne ikke fremgår af trossamfundets eller menighedens årsregnskab. Årsregnskabet indeholder i disse tilfælde ikke oplysninger om, hvem der aflønner trossamfundets eller menighedens religiøse forkyndere, og i hvilket omfang trossamfundet eller menigheden på denne måde modtager indirekte økonomisk støtte.

Det forudsættes, at den foreslåede ændring af bemyndigel-

sesbestemmelsen i § 21, stk. 3, vil blive anvendt til at fastsætte regler om, at årsregnskabet skal indeholde oplysninger om, hvem der aflønner trossamfundets eller menighedens religiøse forkyndere i tilfælde, hvor vedkommende er udsendt til Danmark af udenlandske organisationer, foreninger eller stater, og hvor den religiøse forkynder modtager hel eller delvis løn direkte herfra.

Det forudsættes, at der ikke vil blive stillet krav om, at årsregnskabet skal indeholde navne på de religiøse forkyndere eller oplysninger om deres individuelle løn, men det skal fremgå, hvem der finansierer vedkommendes løn.

Manglende opfyldelse af kravet om, at årsregnskabet skal indeholde oplysninger om, hvem der aflønner trossamfundets eller menighedens religiøse forkyndere, vil som udgangspunkt medføre tilbagekaldelse af trossamfundets eller menighedens anerkendelse, medmindre trossamfundet eller menigheden har afhjulpnet manglen inden for en fastsat frist, jf. trossamfundslovens § 22, stk. 3 samt lovforslagets § 1, nr. 25. En afgørelse om anerkendelse eller tilbagekaldelse af anerkendelse vil ofte indeholde et forvaltningsmæssigt skøn, og afgørelsen skal opfylde de almindelige forvaltningsprocessuelle og forvaltningsretlige krav om bl.a. partshøring, begrundelse og klagevejledning samt retsgrundsætningerne om saglighed og proportionalitet.

Til nr. 25

Det fremgår af trossamfundslovens § 22, stk. 1, at opfylder et anerkendt trossamfund ikke længere betingelserne for anerkendelse, eller overholder trossamfundet ikke de forpligtelser, der er fastsat i denne lov, kan kirkeministeren tilbagekalde anerkendelsen.

Det fremgår af trossamfundslovens § 22, stk. 2, at har trossamfundet i forbindelse med den manglende opfyldelse af de fastsatte forpligtelser udvist svig, tilbagekalder kirkeministeren anerkendelsen af trossamfundet.

En afgørelse om tilbagekaldelse af anerkendelse vil ofte indeholde et forvaltningsmæssigt skøn, og afgørelsen skal opfylde de almindelige forvaltningsprocessuelle og forvaltningsretlige krav om bl.a. partshøring, begrundelse og klagevejledning samt retsgrundsætningerne om saglighed og proportionalitet. I tilfælde af tilbagekaldelse af et trossamfunds anerkendelse efter trossamfundslovens § 22, stk. 1 eller 2, bortfalder de retsvirkninger, der følger af anerkendelsen.

Det fremgår af trossamfundslovens § 22, stk. 3, at i andre tilfælde end dem, der er nævnt i stk. 2, skal trossamfundet have en frist på højst 6 måneder til at afhjælpe den manglende opfyldelse af trossamfundets forpligtelser, såfremt sådan afhjælpning er mulig.

Bestemmelserne i trossamfundslovens § 22, stk. 1-3, fortolkes i praksis til også at omfatte menigheder omfattet af et trossamfunds anerkendelse.

Det foreslås, at der indsættes et nyt *stk. 4* i § 22, hvorefter bestemmelserne i stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse for menigheder anerkendt efter § 8.

Med forslaget præciseres det, at bestemmelserne i trossamfundslovens § 22, stk. 1-3, også finder anvendelse for menigheder anerkendt efter trossamfundslovens § 8.

Med ændringen vil det udtrykkeligt fremgå af lovteksten, at bestemmelserne også gælder for menigheder omfattet af et trossamfunds anerkendelse.

Der er tale om en præcisering af praksis, som ikke vil indebære en materiel ændring af retstilstanden.

Til nr. 26

Det fremgår af trossamfundslovens § 25, at kirkeministeren fremsætter forslag om revision af loven i folketingsåret 2023-24.

Det foreslås, at bestemmelsen i trossamfundslovens § 25 ophæves, da dette lovforslag opfylder formålet med revisionsbestemmelsen.

Til § 2

Det foreslås, at loven skal træde i kraft den 1. januar 2026.

Det bemærkes, at lov om trossamfund uden for folkekirken indeholder en bestemmelse om, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men at loven ved kgl. anordning helt eller delvis skal kunne sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger. Denne anordningshjemmel i hovedloven er ikke udnyttet og vil kunne anvendes til at sætte hovedloven med senere ændringslove i kraft for Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

*Gældende formulering**Lovforslaget*

§ 1

I lov nr. 1533 af 19. december 2017 om trossamfund uden for folkekirken, som ændret ved lov nr. 2390 af 14. december 2021, lov nr. 747 af 13. juni 2023, lov nr. 1789 af 28. december 2023 og lov nr. 1679 af 30. december 2024, foretages følgende ændringer:

Lov om trossamfund uden for folkekirken

§ 7. Et trossamfund kan registreres som anerkendt trossamfund, såfremt det

1) har mindst 50 myndige medlemmer, der enten har fast bopæl i Danmark eller dansk indfødsret, og

2) ikke opfordrer til eller foretager noget, der strider mod bestemmelser i lov eller bestemmelser fastsat i medfør af lov.

Stk. 2. ---

1-2) ---

3) Trossamfundets vedtægter.

4-6) ---

1. Lovens *titel* affattes således:

»Lov om trossamfund uden for folkekirken (trossamfundsloven)«

2. I § 7, *stk. 1, nr. 1*, udgår »og«.

3. I § 7, *stk. 1, nr. 2*, ændres ».« til: », og«.

4. I § 7, *stk. 1*, indsættes som *nr. 3*:

»3) ikke faciliterer prædikener eller taler afholdt af personer, der på tidspunktet for faciliteringen er optaget på den nationale sanktionsliste over udenlandske religiøse forkyndere.«

5. I § 7, *stk. 2, nr. 3*, indsættes efter »vedtægter«: », herunder bestemmelser om ind- og udmeldelse«.

6. I § 7, *stk. 2, nr. 7*, indsættes efter »revideret«: »eller reviewet«.

7) Det seneste årsregnskab, som skal være revideret og give et retvisende billede af trossamfundets økonomiske forhold.

§ 8. Et trossamfund, der omfatter flere menigheder, forsamlinger eller kredse m.v., kan ved anmodning om anerkendelse indgive en fortegnelse over disse med angivelse af betegnelse, hjemsted, organisationsforhold og økonomiske forhold.

Stk. 2. De menigheder, forsamlinger eller kredse m.v., der er nævnt i stk. 1, anses for anerkendte som en del af trossamfundets anerkendelse, såfremt de opfylder den betingelse, der er anført i § 7, stk. 1, nr. 2.

Stk. 3. Menigheder, forsamlinger og kredse m.v., der angiver at være en del af et anerkendt trossamfund, kan ikke opnå selvstændig anerkendelse.

§ 9. Et anerkendt trossamfunds rettigheder og forpligtelser i henhold til bestemmelserne i kapitel 5

7. § 8, stk. 1, affattes således:

»Et trossamfund, der omfatter flere menigheder, kan anmode om, at anerkendelsen også omfatter disse. Anmodningen skal indeholde følgende oplysninger:

- 1) Navn og hjemsted for menigheden.
- 2) Antal myndige medlemmer af menigheden.
- 3) Menighedens vedtægter, herunder bestemmelser om ind- og udmeldelse.
- 4) Navn og adresse på den kontaktperson, der er ansvarlig for menigheden i forhold til Trossamfundsregistret.
- 5) Det seneste årsregnskab, som skal være revideret eller reviewet og give et retvisende billede af menighedens økonomiske forhold.
- 6) Dokumentation for, at trossamfundet ønsker, at menigheden er omfattet af trossamfundets anerkendelse.
- 7) Dokumentation for, at menigheden ønsker at være omfattet af trossamfundets anerkendelse.«

8. I § 8, stk. 2, udgår »forsamlinger og kredse m.v.,«.

9. I § 8, stk. 2, ændres »den betingelse, der er anført i § 7, stk. 1, nr. 2« til: »de betingelser, der er anført i § 7, stk. 1, nr. 2 og 3«.

10. I § 8, stk. 3, udgår »forsamlinger og kredse m.v.,«.

11. I § 9 ændres »trossamfunds« til: »trossamfunds og en menigheds«.

indtræder fra det tidspunkt, hvor anerkendelsen er indført i Trossamfundsregistret, jf. § 7, stk. 4.

§ 10. Anerkendelsen af et trossamfund ophører, hvis trossamfundet anmoder herom, eller hvis anerkendelsen tilbagekaldes, jf. § 22.

§ 15. Kirkeministeren kan efter ansøgning fra et anerkendt trossamfund bemyndige en myndig person i trossamfundet til at forrette vielser, jf. § 17, stk. 2, i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning.

Stk. 2: ---

Stk. 3: I forbindelse med ansøgningen skal trossamfundet meddele de relevante oplysninger om den person, der ønskes bemyndiget, jf. § 16.

§ 17. Tildeling af vielsesbemyndigelse skal betinges af, at vielsesforretteren inden 6 måneder efter tildelingen af bemyndigelsen gennemfører et kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre. Fristen på 6 måneder kan efter ansøgning forlænges ved lovligt forfald. Kirkeministeriet kan fritage vielsesforretteren fra at deltage i kurset, hvis vielsesforretteren har et tilsvarende dokumenteret kendskab til dansk familieret, frihed og folkestyre.

Stk. 2. Kurset finansieres gennem brugerbetaling.

Stk. 3. Kirkeministeren fastsætter efter aftale med udlændinge- og integrationsministeren nærmere regler om kurset, herunder regler om ansøgningsprocedure, betingelser og vilkår for lovligt forfald, regnskab og opkrævning af gebyr, udstedelse af kursusbevis og betingelser for fritagelse fra kurset.

12. I § 10 indsættes som *stk. 2* og *3*:

»*Stk. 2.* Anerkendelsen af en menighed omfattende et trossamfunds anerkendelse ophører, hvis menigheden eller trossamfundet anmoder herom, eller hvis menighedens eller trossamfundets anerkendelse tilbagekaldes, jf. § 22.

Stk. 3. Kirkeministeren fastsætter nærmere regler om, hvilken dokumentation for beslutningen om ophør af anerkendelsen, jf. stk. 1 og 2, der skal fremsendes sammen med anmodningen.«

13. I § 15, *stk. 1*, ændres »trossamfund« til: »trossamfund eller en menighed«.

14. I § 15, *stk. 1* og *3*, og § 19, *stk. 1*, *nr. 1* og *2*, ændres »trossamfundet« til: »trossamfundet eller menigheden«.

15. I § 17, *stk. 1*, *1. pkt.*, indsættes efter »bemyndigelsen«: »enten« og efter »kursus«: »eller består en skriftlig prøve«.

16. I § 17, *stk. 1*, *3. pkt.*, indsættes efter »kurset«: »eller at aflægge prøven«.

17. I § 17, *stk. 2*, indsættes efter »Kurset«: »og prøven«.

18. I § 17 indsættes som *stk. 4*:

§ 19. En stående vielsesbemyndigelse bortfalder, hvis

- 1) trossamfundet anmoder herom,
- 2) vielsesforretteren fratræder sin stilling i trossamfundet eller
- 3) vielsesforretteren ikke længere har ret til at arbejde i Danmark, jf. § 16, stk. 1, nr. 1.

Stk. 2. Kirkeministeren kan tilbagekalde en vielsesbemyndigelse, hvis den bemyndigede ikke længere opfylder de betingelser, der er anført i § 16, stk. 1, nr. 2 og 3, eller kravet i § 17 om gennemførelse af kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre.

§ 20. Et anerkendt trossamfund skal meddele oplysninger til Trossamfundsregistret om ændringer i de forhold, der er anført i § 7, stk. 2, nr. 1-4, og om væsentlige ændringer i de forhold, der er anført i § 7, stk. 2, nr. 5 og 6.

Stk. 2. Skønnes det nødvendigt, kan Kirkeministeriet endvidere ved besøg hos trossamfund anmode

»*Stk. 4.* Kirkeministeren fastsætter regler om prøven, herunder regler om ansøgningsprocedure, betingelser og vilkår for lovligt forfald, regnskab og opkrævning af gebyr, udstedelse af prøvebevis og betingelser for fritagelse fra prøven.«

14. I § 15, *stk. 1 og 3*, og § 19, *stk. 1, nr. 1 og 2*, ændres »trossamfundet« til: »trossamfundet eller menigheden«.

19. I § 19, *stk. 2*, indsættes efter »kursus«: » eller prøve«.

20. I § 20, *stk. 1*, ændres »nr. 1-4« til: »nr. 1, 3 og 4«.

21. I § 20 indsættes efter stk. 1 som nye stykker:

»*Stk. 2.* En menighed anerkendt efter § 8 skal meddele oplysninger til Trossamfundsregistret om ændringer i de forhold, der er anført i § 8, stk. 1, nr. 1, 3 og 4.

Stk. 3. Et anerkendt trossamfund og menighed skal hvert år meddele oplysninger til Trossamfundsregistret om antallet af myndige medlemmer pr. 1. januar, der enten har fast bopæl i Danmark eller dansk indfødsret. Kirkeministeren fastsætter fristen herfor.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 4.

22. I § 20, *stk. 2*, der bliver stk. 4, ændres »trossamfund« til: »trossamfund eller menigheder«, og

om at få forelagt en fortegnelse over et trossamfunds myndige medlemmer.

§ 21. Et anerkendt trossamfund skal hvert år udarbejde og indsende det seneste årsregnskab til Kirkeministeriet med henblik på offentliggørelse på Trossamfundsregistrets hjemmeside.

Stk. 2. Kirkeministeren fastsætter nærmere regler om regnskabet udformning, revision, indsendelse, offentliggørelse m.v., herunder om anvendelse af den digitale løsning, som Kirkeministeriet stiller til rådighed (digital selvbetjening), samt frister herfor.

§ 22. ---

Stk. 2-3. ---

§ 25. Kirkeministeren fremsætter forslag om revision af loven i folketingsåret 2024-25.

» trossamfunds« til: »trossamfunds eller en menigheds«.

23. § 21, stk. 1, ophæves, og i stedet indsættes:

»Et anerkendt trossamfund og menighed skal hvert år udarbejde og indberette det seneste årsregnskab og oplysninger om donationer til Trossamfundsregistret. Årsregnskabet og oplysningerne om donationer bliver samtidig med indberetningen offentligt tilgængelige på Trossamfundsregistrets hjemmeside.

Stk. 2. Kirkeministeren kan give et trossamfund eller en menighed, der gentagne gange har indberettet årsregnskaber eller oplysninger om donationer med væsentlige mangler til Trossamfundsregistret, et pålæg om at anvende en ekstern revisor.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

24. I § 21, stk. 2, der bliver stk. 3, indsættes efter »udformning,«: »oplysninger om donationer,« og »indsendelse« ændres til: »indberetning«.

25. I § 22 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Bestemmelserne i stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse for menigheder anerkendt efter § 8.«

26. § 25 ophæves.